

PORGazeen 15

Časopis studentů Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia * Ročník IV * Cena 10 Kč

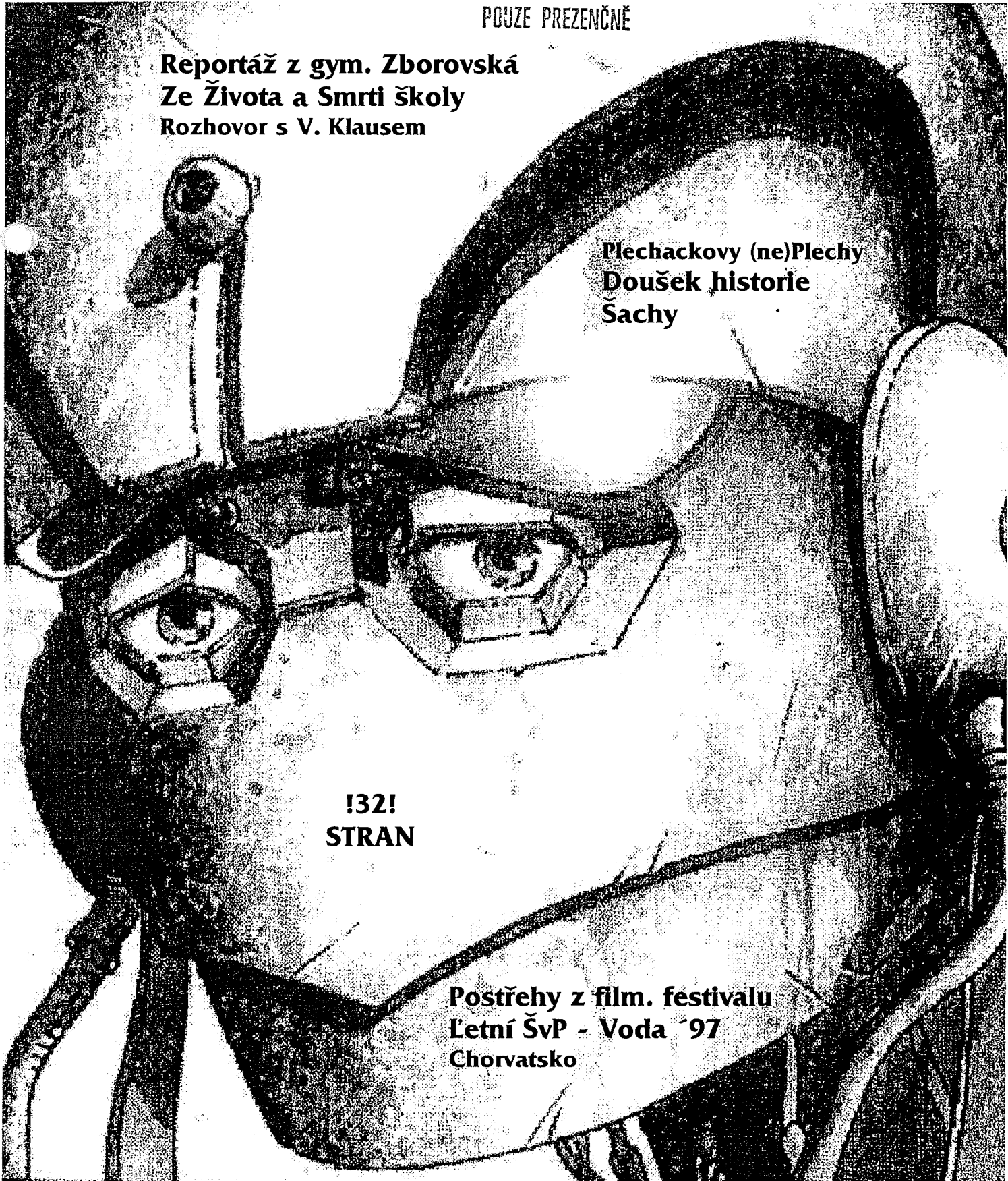
POUZE PREZENČNĚ

Reportáž z gym. Zborovská
Ze Života a Smrti školy
Rozhovor s V. Klausem

Plechackovy (ne)Plechý
Doušek historie
Šachy

!32!
STRAN

Postřehy z film. festivalu
Letní ŠvP - Voda '97
Chorvatsko

PORGAZEEN

Časopis studentů Prvního Obnoveného Reálného Gymnázia

15. číslo PORGazeenu (IV. ročník) vychází
31. října 1997

Pasivní šéfredaktor

Přemysl Matějček

Zástupci šéfredaktora

Lukáš Honzák

Alena Taxová

Redakce

(in alphabetical order)

Michal Doléžal

Magda Fialová

Lukáš Honzák

Přemysl Matějček

Jaroslav Mojžíš

Ondřej Pečený

Alena Taxová

Hanka (Aktivní) Trěštíková

Stálí externí

spolupracovníci

Ondřej Příbyl (fotografie)

Andrej Plecháček

Grafická úprava & sazba

Lukáš Honzák

Jazyková úprava

Marie Honzáková

Cena výtisku

10 Kč

Předplatné

Neposkytuje se z důvodů nepravidelného vycházení
časopisu

Jak přispět do PORGazeenu ???

Napište příspěvek a

1) Pošlete jej onačený na adresu školy:

PORG - Lindnerova 3, Praha 8, 180 00

2) Předajte jej některému z redaktorů

Autoři dostávají jeden výtisk zdarma

Uzavěrka 16. PORGazeenu: **8. prosince**

OBSAH

Úvodník

Midlife crisis, aneb monolog

PORGazeenu.....3

Ze Života a Smrti školy

Glosy 4

Rozhovor s mgr. Václavem Klausem12

Za svobodný PORG10

Výchova k demokracii..... 8

Jak to vidí P. Suhomel.....24

Ředitel školy a předseda SPORG jsou osoby

veřejné.....14, 15

Plechackovy (ne)Plechý..... 5

Šachy.....2

0

Akce

Chorvatsko16, 11?

Letní ŠvP - Voda '97.....18

Kultura

Postřehy z Karlovarského festivalu.....28

Kde se ti hoši pořád berou?30

Tvorba

Doušek historie26

O tradici navigačních dědečků v Chorvatsku.....27

{ untitled }.....29

Michal Dvořák23

Pojď se podívat, co jsem našel.....31

Amíci v čechách.....11

**Názory uvedené v článcích zde
otištěných nemusí nutně vyjadřovat
názor redakce !!!**

PORGazeen číslo 15 vychází

za vydatné podpory nadace

OPEN SOCIETY FUND,

od níž redakce dostala grant na výrobu

časopisu.

DĚKUJEME

Midlife crisis, aneb monolog PORGazeenu

Prázdniny skončily a já jsem tu zas. Dnešním dnem se dožívám svých patnáctých narozenin a konečně vstupuji do období trestní zodpovědnosti. Zkrátka už nejsem pod zákonem. Za ty dlouhé tři roky jsem prošel mnoha změnami (povětšinou k lepšímu). Už nejsem ten jednoletý 20ti stránkový mrňous, teď je ze mně pubertální 32ti stránkový a velmi pohledný časopis. Na mém vývoji (a to jak duševním, tak i fyzickým) se podílelo mnoho lidí a doufám, že tomu tak bude i nadále.

Nesmím proto opomenout, že počínaje tímto číslem mám čtyři nové „pečovatele“. Buřiče a věčného všesabotážera Mikiše, školního playboe Ondřeje Pečeného, mého nového duchovního spasitele Jardu Mojžíše a v neposlední řadě moji nejmladší pečovatelku Magdu F. Jenom mě mrzí, že se mnou (resp. s mými pečovateli) nikam nesmí, ačkoliv to jsou povětšinou slušní lidé.

Ale zpět k mému věku. Jak už jsem výše uvedl, je mi magických patnáct let, a proto již de facto mám odpovědnost sám za sebe. A také mě již dříve opustily moji plnoletí, učitelští vychovatelé. Proč o tom pořádně mluví?

To je jednoduché. Rozhodl jsem se totiž o změně své obsahové tváře. Již děle nechci být plný politicko-agitačních úvah a podobných elaborátů. Na druhé straně si ovšem uvědomuji, že žiji ve svobodné zemi, a proto jsem ze rozhodl takto: Tyto články v sobě budu nosit pouze jako placenou inzerci.) Více se o tom zmiňuji v rubrice Ze Života a Smrti školy. Vyzývám proto hlavně studenty. Pište, tvořte, kreslete, fotte a přemýšlejte. Mám vás všechny moc rád.

No, ale konec úvah a jdeme na to. Co si ve mně můžete tentokrát přečíst? Zprvu jsem obnovil rubri-

ku Ze Života a Smrti školy, jelikož spoustu článků o škole se netýká jenom jejího rozvoje, ale bohužel i jejího (a tím pádem i mého) zániku!!! Druhou novinku jsou Plecháčkové (ne)Plechky. Pan profesor Plecháček mne opravdu velmi potěšil že si na mne vzpomněl a poslal mi velmi obsáhlý mail o jeho cestě. Poznal jsem z něj, že je mu ve světě smutno, a proto vás vyzývám: „Pošlete mu mail!!!!“ Jeho adresa je volně dostupná ve škole. Z článků o škole se ještě musím zmínit o rozhovoru s novým zástupcem ředitele p. prof. Klausem, vizí pana ředitele Suchomela a koktejlem pánů Kalouse, Úlehly, Botlíka a paní Kalousové.

Rovněž by vašim pozorným zrakům neměla ujít reportáž z gymnázia Zborovská, které navštívila velká část mých pečovatelů.

Velmi velká většina z Vás byla v Chorvatsku a já jsem tam byl duší a částí i tělem s Vámi. Blíže o tom článek Ondřeje Pečeného Imate li nešto bolje? Bohužel však můj grafik postižen nějakým zvláštním typem šilenství, zařadil poněkud netradičně a originálně konec článku na stranu 11, která zároveň jako jediná neprošla jako jediná korekturou pí Honzákové, kterou touto cestou děkuje redakční šotek z marnou snahu. Zároveň bych rád poděkoval nakladatelství LIBRI s. r. o. za poskytnutí azylu. S tímto nakladatelstvím plánuji další spolupráci a soutěže o věcné ceny (knihy atd.).

Jediná věc, která mě trochu mrzí je přístup některých pečovatelů. Například můj šéfredaktor, který mě nechal úplně na holičkách a odjel si za jinou zábavou. Naopak děkuji svému milému grafikovi Lukášovi, který strávil téměř celé podzimní prázdniny v LIBRI a tam mě vypip-

lal. Chvilí jsem si připadal jako Lukášův samyzdat. V poslední chvíli se však objevili dva další pečovatelé. Alenka, moje jediné a nejdražší sluníčko, která si pro mne udělala (vzhledem ke svému možnostem) maximum. A taky Ondřej, který je v mém týmu teprve krátce, ale stejně ho mám moc rád. (Až se trochu červenám).

Ještě zpátky k obsahu. Mám bych zapomněl na rubriku tvorba, která se stále (k mé velké radosti) rozšiřuje. Přemek, pasivní to šéfredaktor, se ve svém článku vyzpovídává ze své lásky k chlapeckým skupinám. Za zmínku také stojí příspěvky Michala Dvořáka, ex-redaktora Kryštofa K. a v neposlední řadě výborná prvotina Jardy.

Na závěr vám musím ještě říci něco o místě mého myšlenkového zrodu. Bylo to na Vyžlovce, u Třeštíků (Díky Haničko). K tvůrčí atmosféře přispěla bývalá redakce. Skoro všichni totiž hráli mafii, v čemž obzvláště exceloval věčný mafián Kryštof. Byl tak dokonalý, že zblbnul nejen všechny okolo, ale i sebe. Při odjezdu málem došlo k hrozně věci, jelikož aktivní části redakce ujel bus a museli stopovat. Proto musím vzpomenout na pana Františka Jirásku, který nás svou skoudou van handryt spasil (do slova a do písmene; více v rubrice glosy). To je dnes vše. Mějte se rádi a posílejte my své příspěvky. A to už je opravdu konec. Tádyjádyjáááá.

Za akční část redakce

Lukáš a Ondřej

P. S. Honzo, brzy se nám uzdrav, nebo prohrajeme vše co se dá !!!

P. P. S. Omlouváme se za kvalitu tisku 14. čísla. My nic, to UTAX.

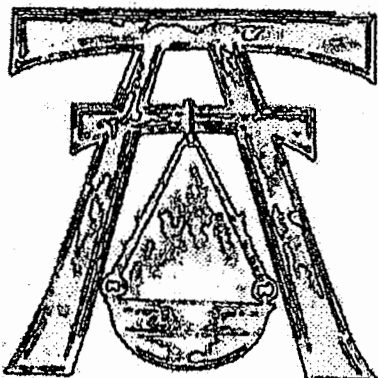
◆ Doba ledová

O tom, že pro PORG je cestování časem hračkou, jsem se přesvědčil už v minulém roce (lit.: Pzeen 13, článek "Cestování časem je možné!"). Přesto jsem, stejně jako většina studentů, sledoval říjnovou akci "doba ledová" s obdivem, ba úžasem.

Cesta o dvě stě tisíc let do minulosti. Klobouk dolů před vedením školy, něco takového si vyžaduje dokonalé propočty časoprostorového přesunu. Na výpočtech, dlouho připravovaných, se prý v minulém roce podílela odcházející Mateinaticko-fyzikální dvojice Ryšavý-Plecháček, jakož i stávající profesor Kubíček. Když ve středu 15. října dosáhly teploty rekordu a celá škola očekávala pokoření hranice bodu mrazu ve třídách, musel se PORG vrátit na původní souřadnice: V Lindnerově ulici na konci dvacátého století začínala být absence poměrně rozměrné budovy, která se mezitím nacházela na čelní moréně pevninského ledovce, dost podezřelá.

Jako pokaždé mě i tentokrát rozčilil drzý přístup značné části studentů k akci "doba ledová". Přínos akce (čerstvý vzduch, vzácné úlovky mamutů a šavlozubých tygrů, otužování studentů atd.) zjevně nepochopili. Takoví však vždycky byli a budou.

Michal Doležal

◆ Knihovna

Interiér školy prochází mnoha změnami. Například oddechový kout mezi kvintou a sekundou se změnil ve volný ring všelijakých bojových umění. Bývalá knihovna bude zanedlouho zpřístupněna jako dějiště černých mší a spiritistických sessions. Celá západní část sklepa se změní v komplex tem-

nostáneků. Zatímco v bývalé knihovně budou při svitu svíček potichu meditovali desítky vyznavačů temných sil, v bývalé čajovně se budou nad umyvadly obětovat zvířata a později snad i malé děti, jestliže budou studenti pravidelně poskytovat své předškolní sourozence. Vše bude doplňovat satanistický death metal v klubu a pálení obětí v kotelně.

A opět mě i v případě projektu "temné síly" štvou ti, kteří nesledují vyšší (v tomto případě nižší) cíle věci, a bezostyšně nadávají jenom proto, že je knihovna díky rekonstrukci už dva měsíce zavřená. Navrhují právě tyto obětovat jako první. Této pocty se ovšem pravděpodobně dostane někomu jinému, jehož jméno je zatím tajeno. Jediné, co mohou pozorní studenti zatím zaznamenat, bývá nanejvýš osamělý kočárek na potemnělé školní chodbě...

Michal Doležal

◆ František Dobrota

Jak jsme se již zmínili v úvodníku, byla skoro celá redakce u nás na chatě. A také již víte o našich trampotách po cestě domů. Abyste tedy rozuměli, stopovali jsme čtyři. Po dvojicích. To s tou paní se stalo mě a Mikišovi (viz úvodník).

Takovej pech. Asi po hodině odděleného stopování jsme to už pomalu vzdávali a opět študovali jízdní řád. Druhá dvojice Ondřej a Lukáš to už také vzdala. Skoro jsme již ani nemávali na kolem jedoucí auta a jen poraženě čekali na autobus. Ale najednou, co se nestalo!

ZASTAVILO NÁM ÚPLNĚ PRAZDNÉ AUTO, tj. auto kam jsme se vešli všichni. A v něm pan milý František Jirásek z Prahy 8. On jest náš zachránec, on zachránil další vydání POR-Gaazeenu a jemu jedinému patří naše

srdečné díky. A proto mu celá redakce mohutně provolává své "HURRÁÁ! HURRÁÁ! HURRRÁÁÁ!".

Hanička Třeštiková

Jenom Kozel nečTe PORGazeen

◆ O čem (kom) se mluví

Připravili jsme pro Vás něco veselého, aby jste se nám nenudili.

P. S. Protože Vás máme rádi.

K	L	A	U	S	P	O	K
A	A	L	H	E	L	Ú	O
L	U	P	R	G	A	Z	M
O	B	O	T	L	Í	K	O
U	E	R	A	D	A	R	R
S	R	G	E	E	N	V	A
H	A	N	Z	L	Í	K	!
S	U	C	H	O	M	E	L

Vyluštěte naši osmisměrku a bude Vám líp.

Plechackovy (ne)Plechý

Ahoj všichni,

na začátku naší cesty se zdálo, že spojení s domovem pomocí Internetu bude snadné a jednoduché. Mailovali jsme často a rádi, neboť jsme byli plni dojmů a také se nám stýskalo hned od začátku. Z domova přicházely odpovědi zřídka a plné údivu, co že je s námi a že se neozveme. Zkrátka zprávy se ztrácely v obou směrech. Často zlobil server v našem pražském centru, někdy vypovědělo službu malinké Pentium, ke kterému se tak často upínáme, nebo mi někdo (já?) rozbil schránku. Většinou to však byli nějací brouci (podobní těm z nápojového automatu, ale mnohem menší), kteří škodí v tajemné síti Internetu (podrobněji jistě rád vysvětlí Aleš Roleček). Dost nás to štvalo, neboť vzkazy z domova od kohokoli jsou zde na cestě to nejcennější a nejžádanější. Jestliže se někdo pokusil poslat mi nějaký vzkaz a nedostal hned odpověď, znamená to, že jsem mail nedostal. Tady se totiž odpovídá hned, i kdybychom měli sedat na kolo nevyspalí. Hlavním důvodem je to, že každý mailíček člověka potěší. Odloučení od domova cítíme všichni velmi silně, a když si uvědomíme, že uplynula čtvrtina třináctiměsíční cesty... Připojit na Internet se také zdaleka nepodaří každý den - mnohdy není čas pro jiné povinnosti, často chybí civilizace, nebo i ochota půjčit telefonní linku. Když se ale povede nasát do našeho počítače nové zprávy, pak jde z ruky do ruky a stojí se na něj fronta. Tolik na úvod, proč jsem ještě nic neposlal do PORGazeenu.

Rekapitulace cesty po Severní Americe: Projeli jsme částí Kanady přes Skalisté hory. Byl tam dost náročný terén, někdy zima, sníh, medvědi a jiná zvířata, která jsme viděli do té doby jen v zoo a přírodopisných filmech. Byli jsme fascinováni nádhernou a drsnou přírodou, vytvářel a upravoval se denní řád expedice a hlavně vztahy mezi lidmi, kteří se většinou takřka neznali.

Po Kanadě následoval průjezd celým západním pobřežím USA. Z deštivého Washingtonu jsme se dostali přes Oregon do slunečné, žhavé a suché Kalifornie, Nevady a Arizony. Obdivovali jsme Ame-

rické národní parky: pohádkově strašidelné lesy Olympiku, vulkány Lassen parku a Crater Lake, bizardní útvary skal v Bryce a Zionu, ohromil nás Grand Canone, kde desítky lidí probdělly noc, aby nezmeškaly východ Slunce a v atmosféře, která je jen v chrámech, si šeptaly své dojmy z neopakovatelného zážitku. Pekli jsme se v Údolí smrti v den, kdy zaznamenali teplotní rekord v tomto roce (52 stupňů ve stínu), pobavilo nás svou monstrózností a stupiditou Las Vegas.

Snad nejvíce se nám líbilo v lesích a na žulových skalách Yosemite. Zklamání jsme naopak byli hranou srdečností Američanů a jejich ličeným zájmem o nás. Překvapila nás americká byrokracie, smáli jsme se jejich pokrytectví a prudernosti. Severoamerický kontinent byl cyklisticky velmi náročný. Najezdili jsme přes 4 000 km převážně horským terénem. Jednotlivé etapy měřily od 100 do 160 km. Často byl protivítr a počasí všeho druhu. Odpočinkové dny byly často namáhavější než ty na kolech, neboť byly vyplněny šplháním po horách a dlouhými túrami. Amerika znamenala také neplánovaný odjezd jednoho člena expedice domů, plánovanou výměnu kameramanů, vytvoření odolné skupiny, jejíž členové si v nouzi pomohou (i když konsensu je někdy těžké dosáhnout, stejně jako na PORGu. Pak končí demokracie, že?), natočení stovek minut na videokameru, veliké množství fotografií a štosy stránek v našich denících, které se mají stát základem knížky o naší výpravě. Přinesla pevný denní řád, takřka smrtelný pád jednoho z nás (nedbale připevněné tričko na řídítkách zastavilo přední kolo doslova na fleku), základní vzájemné poznání všech členů expedice a značnou únavu, neboť hodiny odpočinku (vyjma jídla a spánku) takřka chyběly. Několik dní volna na Havaji nám velmi pomohlo. Teplounké moře, obrovské vlny, první kokosy, spánek pod širým nebem jen v plavkách...

Japonsko

Japonsko nás šokovalo od prvních okamžiků. Nechtěli nás tam pustit, dokud jim neřekneme, kde budeme bydlet, všechno bylo strašlivě drahé, Japonci z nás měli

skoro stejnou legraci jako my z nich, byli jsme pro ně docela velká atrakce, zvláště když jsme někam přišli ve svých dresech a někteří z nás vytrvale naráželi hlavou do futer dveří a stropu (já jsem se v té chvíli samozřejmě smál s Japonci), byli jsme překvapeni jídly (s tyčkama už válíme), zvyky, architekturou, hezkou a zajímavou přírodou, bambusovými hájkami, úžasnou koncentrací obyvatel, obrovskými aglomeracemi, úzkými silnicemi skoro bez krajnic, kde byl takřka po celý den provoz jako v Praze na magistrále u Muzea a strašný smog.

Japonští řidiči jezdili velmi bezohledně a tiráči přímo brutálně. Mám malou památku na levém lýtku - to když mě jeden z kamionů přitiskl a nějakou dobu přidržoval na kovovém zábradlí lemujícím kraj silnice. Naštěstí jsem udržel rovnováhu. Na Honšū se nám velmi líbila původní zástavba, nádherné chrámy a svatyně, úhledná rýžová polička, zahrady. Na druhou stranu jsme byli fascinováni obludností některých částí Tokia - spleť několikapatrových silnic naprosto necitlivě vmáčknutých mezi obytné domy - žádná zeleň, jenom smog ze smradlavých japonských aut, která by u nás kontrolou určitě neprošla.

Na jedné straně byly proslulé japonské tradice, čistota (sbírání jednotlivých lístečků spadlých ze stromů), na druhé sportovní společnost - polystyrénové místičky s jídly v prášku, kelfmky, plechovky, špičková technika, neekologické chování a zacházení s odpadky, které zarazilo i nás, na leccos z domova zvyklé.

Samostatnou kapitolou bylo dorozumívání s Japonci. Velice mě bavilo, neboť jinak než posunky to šlo opravdu jen vzácně. Anglicky to bylo takřka vyloučené. Považte: i o mně si někteří mysleli, že jsem Američan. A to jsem na ně mluvil anglicky! Uměli většinou tak tři slova, často komolili (*rajto* je "vpravo", *bridžto* je "po mostě") nebo je neuměli vyslovit.

Nádherným zážitkem byl výstup na Fudži - noční, celkem namáhavý pochod, neuvěřitelně nádherný ranní rozbřesk a východ slunce, který naplnil desítky lidí, kteří

vážili dlouhou cestu, pocitem sounáležitosti, krásy a neopakovatelnosti té chvíle. Při sestupu plném prachu a potu jsme se naopak divili, jakto že nám ta gigantická, ošklivá hromada škváry připravila takové skvělé dojmy (navíc jsme se poztráceli a hledali až do noci). Ještěže jsme táhli s sebou nahoru tu naši obrovskou kameru! Všechno si budeme moci pustit znovu. Japonsko jsme jen prolétli bez šance, že bychom ho mohli hlouběji poznat a pochopit. Škoda, že jsme tam nemohli ještě zůstat.

V Singapuru jsme byli čtyři dny. Museli jsme se zdržet, neboť dva členové výpravy nebyli pro změnu puštěni z Japonska. U poslední pasové kontroly se prokázali pasem, ve kterém jim chybělo Japonské vízum. Máme totiž tři pasy. Do jednoho se v Praze shánějí víza (doba platnosti je většinou kratší než trvání naší cesty) a dalšími se prokazujeme. Nešťastníci se dopustili základní chyby (na PORGu je notoricky známa její modifikace), sáhli po špatném a ten s japonským vízem poslali do zavazadlového prostoru letadla. Pět minut před odletem se s tím už nedalo nic dělat, zavazadla odletěla, naši přátelé byli zadrženi a trvalo dost dlouho, než se ze zapeklité situace dostali. Nutno přiznat, že zprvu nekompromisní japonští úředníci situaci pochopili, pomohli a zajistili náhradní letenky. Singapur je zajímavé město-stát, bohaté a prudce se rozvíjející. Před dvaceti lety tu prý byl nejvyšší budovou náš skromný hotel, ve kterém jsme bydleli (měl sedm poschodí). Dnes je sevřen desítkami mrakodrapů, které dosahují výšky skoro 300 metrů. Byli jsme skoro na rovníku, sluníčko na nás svítilo úplně kolmo (měsíc v noci také) a horko a dusno nás trochu ochromilo, než jsme se aklimatizovali. Bylo tam čisto, plno květin a parků a kokosové ořechy se válely bez povšimnutí na zemi.

Malajsie

Pak jsme překročili hranice s Malajsií. Byli jsme zvědaví, prý je to krásná země, ale to bylo skoro všechno, co jsme o ní věděli. Původně jsme se sem neměli vůbec dostat. Měli jsme dospět do Bangkoku z Číny přes Laos a Vietnam. Změnu trasy jsme se dozvěděli až v průběhu cesty. Čínské velvyslanectví nám totiž chtělo na poslední chvíli vystavit víza za podmínek pro nás nepřijatelných. Teď ale nelitujeme. Malajsie je úžasná a její obyvatelé jsou největším zážitkem naší cesty. Než jsme vyjeli, utáhli jsme si režim a hlavně hygie-

nická pravidla. Služba, která se každý den losuje, dostala přísné instrukce týkající se přípravy jídla, mytí nádobí, rukou, ovoce, pitné vody apod. Připomněli jsme si všechna nám známá nebezpečí a rizika tropů a džungle - malárii, různými jinými nemocemi, parazity počínaje a jedovatými hady a škorpióny schovanými v botách konče. Naplánovali jsme asi 2 500 km křížem krážem od jihu k severu a zároveň od západu k východu a zase zpět. Toto království je federací čtrnácti malých států a my jich poznáme dvanáct!

Malajsie je bouřlivě se rozvíjející země. Rozvoj je tak rychlý a tak nápadný, že jsme zpočátku jen kroutili udiveně hlavou a srovnávali s Českou republikou. Nejruznější výstavba - budovy, silnice, mosty, parky a hlavně obytné domy tu rostou jak houby (děšť je tu samozřejmostí). Špičková technika, která někde pomáhá měnit zemi, je někde trochu směšná (třeba mobil ve špinavé, rozpadající se chatrči). Všude je plno výrobků, ale mnohde na ně ještě nejsou lidé připraveni. Takže je všude plno odpadků, které se často válejí po zemi a kazí dojem. Viděli jsme bahnité řeky podobné smrdutým stokám pokrytým plastickými lahvemi a já nevím čím ještě. Plavaly tam takové věci, že to mým žaludkem trochu zatřásl. Ve městech běhají krysy zcela nestydatě. Je tu zkrátka místy dost špíny. Ta zřejmě patří k staré Malajsií - k bahnitým potokům, chatrčím, ošklivým městům takřka se středověkou kanalizací. Země má ale i druhou tvář: celé komplexy hezkých a moderních sídlišť, upravené parky, mrakodrapy v Kuala Lumpur, včetně toho nejvyššího na světě (440 m), nákupní střediska se sortimentem zboží, které se nám mnohdy nezdá, silnice plné aut a hlavně motorek, zřejmě silný průmysl, suroviny, o zemědělství v tomto obřím skleníku ani nemluvě. Zkrátka civilizace zde postupuje mílovými kroky a mnohde můžeme tiše obdivovat nebo tiše závidět.

Nebezpečí tropů, o kterém jsem se zmínil výše, už zdaleka nebereme tak vážně, neboť z kohoutku často teče voda čpící chlorem. Komárů je celkem pomálu, občas vidíme přejetého hada na silnici, varana či krokodýla ve vodě, spoustu velmi často osrstlých opic, různých jiných zvířátek nebo obrovského hmyzu, ale tygra, leoparda, či slona vidí většina Malajců jen v ZOO. A to jsme pronikli do toho nejhuštějšího pralesa v obrovském národním parku Taman Negara, kam se můžete dostat jen po 60km plavbě lodí a pak už

jen velmi namáhavě - pěšky. V pralesa byla neuvěřitelná prádelna - nikdy v životě jsme nebyli tak zpocení a dehydratováni, ještě nikdy (vyjma opravdu velehorských výšek) nás chůze tak nenamáhala. Zážitek to byl ovšem velkolepý: neuvěřitelné zvuky živočichů, zvěř na dosah ruky, krátké rvačky s opicemi, plavba po řece tunelem z větví, střetnutí s Orang-Asli - domorodými obyvateli pralesa a jejich foukačkami. Prohlédli jsme si moderní velkoměsto Kuala Lumpur, mnoho menších měst, dorazili jsme do Malakky, historicky nejzajímavějšího města celého poloostrova (vládli tady Portugalci, Holanďané, Britové, Japonci a válek se tu přehnal bezpočet), i do centra islámu v Malajsií v Kota Bharu na severu země ve státě Kelantan. Viděli jsme desítky vesniček včetně těch nejmalebnějších na východním pobřeží. Táhnou se podél překrásných písčinych pláží (západní pobřeží je většinou bahnité a odporné, moře špinavé), kde je čistá voda, jejíž teplota se neliší od teploty lidského těla. Vůbec nechladí.

Jednoduché dřevěné chalupy na kuřích nožkách trochu připomínají chatrče, ale protože tvoří nedílnou součást palmových kokosových hájů, kde volně pobíhá domácí zvířectvo, a hlavně celé hloučky nádherných malajských dětí, vytvářejí malebný, nezapomenutelný obrázek plný pohody, míru, lidskosti.

Vůbec nejsilnějším zážitkem zde jsou pro nás lidé. Žijí tu čtyři národnosti: Malajci, Čiňani, Tamilové a Orang-Asli. Jsou k sobě velmi tolerantní a přátelští, což se týká i jejich různých náboženství. Malajci mají v rukou politickou moc, Čiňani zřejmě vládou obchodu, Orang-Asli se snaží žít svým původním pralesním životem a základním problémem pro ně je školní docházka. Islám je zde představován (přestože je státním náboženstvím) jako sympatická, tolerantní, mírumilovná víra. Muslimky jezdí na motorkách, zastávají řídicí funkce, tváří se velmi emancipovaně, žertují s muži, usmívají se na nás velmi mile a šibalsky. Jsou většinou velmi, ale velmi krásné, a pěkně (tradičně) obléknuté. Nezahalují si *tvar* (rozuměj obličej, po doplnění háčku a čárky nečti závorku), jen si ji olemují šátkem a šileně jim to sluší. Téměř všichni místní obyvatelé jsou k nám velmi milí, přátelští, projevují silnou spontánní zvědavost a zájem o Českou republiku (resp. Československo), o nás i naši cestu.

Cyklistika v Malajsii příliš rozvinutá není (zato mají všichni motorku), takže vzbuzujeme údiv a obdiv. Lidé se na nás usmívají, rádi nás zdraví, mávají, řidiči na nás troubí, dokud jim nezamáváme, vztyčují palec na znamení uznání, jsou ohleduplní. Velmi populární jsme i u motorkářů, kterých je tu úžasné množství. Jsou dost šilení, mnohdy jsou nebezpečím pro druhé řidiče. Často jsou v noci neosvětlení, jezdí slalomem mezi auty na dálnici, nečekaně mění směr, jezdí na jedné motorec třeba ve čtyřech a nezřídka třeba od deseti let. Často si veze otec či maminka své malé batole na klíně opřené o říditka. Viděl jsem tam takto převážet i dvojčata.

Úplně nejúžasnější jsou v Malajsii děti. Je jich tady mnoho (myslím, že v roce 2020 bude mít Malajsie plánovaných a neověřitelných 70 mil. obyvatel, i když teď jich má slabých 20 mil.). Jsou mimořádně krásné, milé, spontánní. Jejich hloučky okamžitě, jak nás vidí, začnou křičet, skákat, mávat na nás, jako bychom byli ten úžasný peloton závodníků, na který tady čekají.

Protože všechny účastníky naší výpravy nějakým způsobem zajímá školství a vzdělávání, pronikli jsme v jednom z odpočinkových dnů na místní školský úřad v Kota Bharu. Nejdříve si nás plni rozpaků představili jako horký brambor, procházeli jsme čím dál tím chladnějšími kanceláři, až se nás v té nejstudenější ujal samotný šéf (Napadlo mě přitom: Zřejmě se tu neřiká „ztratil teplé místo“, ale spíš „neudržel si chladné místo“). Poskytl nám řadu informací o malajském školství, a hlavně nás představil muslimské ředitelce školy v sousedství (veselé a příjemné ženě), která nás protáhla všemi třídami a celou budovou. Setkání s dětmi v této škole (byla to už druhá, kterou jsme v Malajsii navštívili) patří k nejsilnějším zážitkům celé naší cesty. Nádherné děti všech národností a vyznání - muslimky v šátcích a dlouhých bílých šatech (tvorí to jejich školní uniformu), tmavé, krásné Tamilký bez pokrývky hlavy, stejně jako Čiňanky, všechny usměvavé, trochu ostýchavé a dost šibalské (zkrátka ta nejsympatičtější kombinace), živí, spontánní, hlučnější kluci, kteří se vzhledově tolik neodlišovali. Ve všech třídách vypuklo obrovské nadšení, když jsme tam vešli, a pak ještě jednou, když jsme se představili (Jsme tady opravdu velmi exotičtí: V Malacce se ke mně přitiskl jeden Malajec, řekl „kamera“ a druhý nás okamžitě vyfotil. Má mě tam pěkně rozesmátého.)

Všude na chodbách na nás děti z daleka mávaly, volaly (přestože jsou asi velmi ukázněné, převládla jejich spontánnost), a když jsem se za těmi nejnadšenějšími vydal, otlapkávaly mě svými ručičkami, tiskly moje, ptaly se na jméno, samy se představovaly. Bylo to nádherné, milé, i když nezasloužené. Večer jsem sledoval celou návštěvu školy zaznamenanou v naší kameře. Až vám to pustím, budete žasnout! Ze záběru na děti by mohl klidně vzniknout krátký šot propagující mírové soužití lidí různých národností a náboženství. Bylo to opravdu působivé.

Je tu hrozné vedro, dusno, teplota neklesla pod 30 stupňů ani v noci. Navíc bylo nebe na západním pobřeží zatažené smogem z požáru na Sumatře a Borneu. Slunce přes den vůbec nebylo vidět a nebo jen jako slabý oranžový kotouček - to kvůli tomu strašnému kouři, který zřejmě zahaloval polovinu poloostrova a nás už provázel od Singapouru. Vláda i obyvatelé to považovali za velkou pohromu, mnoho lidí chodilo s rouškami. Bylo to i dost depresivní.

Jezdít tady na kole je proto náročnější, i když je tu převážně krajina rovinatá. Nicméně taková 140km etapa dá docela zabrat. Vypije se při ní úžasné množství vody. Tu kupujeme v lahvích, nebo ji v případě nouze někdy desinfikujeme chlorovými tabletami (sebe vždy po ránu kořalkou). Teď nastalo období dešťů, takže se koloběhu vody zúčastňujeme opravdu aktivně.

Ubytování v Malajsii není žádný problém. Existuje zde obrovské množství ubytovacích kapacit od nejlevnějších po luxusní a pořádně drahé. Spát pod stanem nebo pod širákem se dá, ale jen v nouzi. V džungli je to docela nebezpečné a není to tu ani zvykem. Kempy tu nejsou. Vyzkoušeli jsme proto různé levné hotely, hostely, dřevěné chatičky, spali v kasárnách mezi vojáky a jednou hrubým nedopatřením v hodinovém hotelu (spát se tam opravdu nedalo, neboť se sousední dveře neotvíraly po hodinách, ale po minutách. A to s patričným hlukem, který papundeklové přepážky nemohly utlumit.). Poznali jsme poměrně dobře, co je tradiční hotel asijského typu. Přesvědčili jsme se, že v těch nejlevnějších je opravdu spartánské vybavení a za čistější prostředí se musí obvykle zaplatit.

První týden v Malajsii jsem se dost trápil. Musel jsem vynechat jízdu na kole, neboť

jsem měl zle zanícené palce u nohou a strašně to bolelo. Hrozila otrava krve. Mně se totiž v Americe při jednom vykládání auta (při kterém jsem nebyl přítomen) ztratily skvělé goratexové botky, a tak jsem musel na Fudji vyběhnout ve starých botaskách. To se mi zle vymstilo. Lékařka výpravy musela operovat a odhnisovat, nebylo to zrovna moc příjemné, ale zvládla vše výborně - pořád mám dvě nohy, a devět prstů a jezdí se mi skvěle. Kolo je pořád radost, i když ne taková jako na začátku. Čím dál tím více někomu první ranní šlápnutí připadá jako zahájení pracovní směny, ale zatím to moc nevadí. Dosud nás nic výrazně nebolí, ale nechci to zakřiknout. Obtížných etap bude ještě mnoho. Máme před sebou ještě devět a půl měsíce.

Teď strávíme poslední týden v Malajsii. Čeká nás opět přejezd vnitrozemím z východu na západ a 15. října budeme měnit auto na thajských hranicích. Pak pojedeme asi 1 200 km na sever a potom ještě stejnou vzdálenost urazíme okružní jízdou na sever od Bangkoku. Odtud odletíme 15. listopadu do Austrálie.

Andrej Plecháček

P. S. Vzpomínám na celý PORG velmi často. Doufám, že je to alespoň trochu vzájemné a že se časem ke mně nějaký mailík propracuje. Tohle je můj příspěvek do Porgazeenu a zároveň můj dopis Vám. Volal jsem Vám už dvakrát, neboť jsem chtěl slyšet Vaše milé hlasy naživo, ale karta vždycky udělala frm a byla v čudu. Nicméně to nevzdávám, rád bych se ale domluvil mailem, kdy je to nejvhodnější. Je třeba si připravit informace ve zhuštěnější formě. Moc mě zajímá, co se děje ve škole, jak se Vám povedla ŠVP. Pozdravujte Kolínské, Michala, Petru (pošlete mi konečně jejich adresy - už o ně žebrám čtvrt roku), oktávu.

P.P.S. Z Bangkoku, po absolvování thajské masáže, Vám pošlu další podobný mail.

Výchova k demokracii

Úvodem: Výchova k demokracii ve světě

Čtyřicet hlav členských států Rady Evropy (RE) přijalo na svém nedávném summitu ve Štrasburku akční plán, jehož jednou významnou prioritou je výchova k demokratickému občanství. Ministři školství RE se na svém zasedání vyjádřili k témuž tématu obsáhleji: doporučují, aby všechny členské země RE mj. „podporovaly zahrnutí studentských práv do školské legislativy a zapojení studentů do demokratických rozhodovacích procedur na školách“ a „hájily práva studentů a povzbuzovaly studenty v jejich uplatňování“. Civilizovaná Evropa tak dává najevo své přesvědčení, že po zkušenosti holocaustu a gulagu už nikdy nemůže být škola jako dřív, a proto výchovu k demokratickému občanství považuje za její základní smysl.

Výchova k demokracii na PORGu

Pokud bychom ji hledali v rozvrhu, neuspěli bychom. Když jsem na toto téma připravil pro školu besedu, přišli kromě studentů jen psychologka a prof. Zelenka. Ostatní profesori neměli čas a neudělali si hodnes, přestože jsem panu řediteli nabízel zopakování akce, až se jim to bude hodit. O nezajím se rozbi její i požadavky rodičů o předložení koncepce občanské výchovy na PORGu. Ani staršíky požadavek valné hromady rodičů na zapojení studentů do rozhodování o škole nebyl dosud realizován.

Nezasvěcenému by se mohlo zdát, že se toho studentů na PORGu moc o demokracii nevědí. Ale pravý opak je pravdou! PORG věren svému progresivnímu novátorství (viz projekt „Miminko“), učí studenty demokracii extrakurikulární kontrastní metodou (pro nepedagogy: výchova mimo formální vyučovací hodiny, předvedením opaku, čímž se výrazně posiluje rozlišovací schopnost). Tato metoda může být pro studenty větším přínosem nežli

hodiny nudných teoretických přednášek.

Příklady užití extrakurikulární kontrastní metody výchovy k demokracii

Uplynulý rok byl pro studenty, kteří o to stáli, zajímavý a aktivně se angažovali, velkou životní školou. Prožili něco, co má mnohem větší hodnotu než plané povídání. Uvedeme několik příkladů.

Předseda SPORGu se v uplynulém období silně angažoval s cílem „otevřít studentům dveře do předsednictva SPORGu“. Jednal nečíslněkrát formálně i neformálně ve škole i mimo školu, zajistil si možnost vstoupit se svou agitací přímo do vyučování, neváhal kvůli této své aktivitě svolat mimořadnou valnou hromadu rodičů a to všechno v době, kdy studentům dveře do předsednictva otevřít neměli, a dokonce jeden student byl již jeho řádně zvoleným členem.

Poté, co student členství v předsednictvu ztratil, Oldřich Botlík „oznámil“, že se ve věci „zapojení studentů“ už dále angažovat nehodlá. Až zase příště přijde s nějakou iniciativou, co asi skutečně bude mít za libem? Je možné věřit slibům a programům politických stran? Podle skutků poznáte je, nikoli podle slov?

Je možné věřit, že ten, kdo svým lhostejným a laxním přístupem k základním dokumentům školy zavinił, že jejich novelizace se vleče již třetím rokem, náhle prozře a stane se takovým demokratem, že kvůli údajným formálním nedostatkům při volbách do jedné komory dokáže zvrátit jejich výsledek? Šlo o dojemnou péči o preciznost volebních procedur, anebo o zneužití demokratických hlasovacích procedur k odstranění potenciálních oponentů a posílení osobního vlivu? Jak že je to s účelem a prostředky?

Aktuální reprezentaci KNP tvoří minulý ředitel a současný učitel naší školy, loňský zástupce ředitele školy a jeden ředitel jiné školy? Je komora nezávislých příznivců v tak ubohém stavu, že si ze svého středu nedokáže vybrat nikoho jiného než pedagogy – ředitele škol a jejich zástupce? Anebo mimula reprezentace složená z trojice – plnoletý student – oktáva, absolvent školy a významný sponzor školy – připadala někomu až příliš nezávislá a musela být smetena stejně jako jiní drzí kritici (Lauber, Vondráková)?

Je v demokratické společnosti možné, aby někdo tak hrubým způsobem manipuloval s organizací, které by měl spíš skládat účty ze své činnosti?

Ukazuje se, že kompletní vyřazení ideových oponentů z boje je mnohem nejnějnější než nutnost utkat se s ním v diskusi vedené věcnými argumenty. Na tento způsob likvidace ideových oponentů jsme v této zemi už dlouho zvyklí. Jak vidět, pronikl nám za léta totality hluboko pod kůži a podvědomě ho budeme používat ještě mnoho let, než se vyléčíme z komunistických zlovyků, pochopíme přednosti demokracie v každodenním životě a uzraje u nás skutečná občanská společnost. Slovy TGM „demokratické instituce již máme, teď již jen zbývá naplnit je demokracií“.

Ondřej Štefl ve zvláštní příloze PORGazeenu č. 14 píše: „Demokracie v řízení školy je (můj největší) omyl... Malá škola jako PORG si luxus demokracie prostě nemůže dovolit.“ Proč se tento hlasatel názorů: „demokracie při řízení školy nefunguje,“ nechává opakovaně zvolit do vrcholného demokratického orgánu SPORG? Proč znova a znova usiluje o řádné členství s hlasovacím právem ten, který má nadosmrti zajištěno členství čestné a kdo veřejně tuto demokratickou instituci zpochybňuje? S jakým asi záměrem? - Bude nanejvýš poučné sledovat, jak tento zkušený a cílevědomý muž zrealizuje svůj veřejně proklamovaný záměr likvidace občanského sdružení SPORG privati-

zací školy a její orientaci na solventnější klientelu.

Program vzdělávacího projektu výchovy k demokracii na PORGu byl v minulém školním roce nabitý. Zájemci, kteří o tento předmět projeví zájem, byli poučeni o přednostech konspirační kabinetní politiky před hrou s vyloženými kartami, o tom, co velká inoc dělá s malými lidmi, o intoleranci a xenofobii, o tom, jak svůdné je „kázat vodu a pít víno“, o křehkosti demokracie a jednoduchosti jejího zneužití, jak „chyba“ může zamaskovat podvod, jak slušnost často kapituluje před intrikou.

Pochopení zbednělosti právního pozitivismu a principů přirozeného práva by vyžadovalo ještě dalšího opakování. V tomto školním roce jsou však na programu velkolepější záležitosti.

Finále: SPORG skončí v roce 1998

Od svého vzniku v roce 1990 prošel PORG dlouhým a složitým vývojem, rok 1998 pro něj bude přelomový, nejvýznamnější od vzniku školy. V tomto roce musí škola projít organizační proměnou způsobenou přijetím nového zákona o nadacích, který pokračování současné organizační formy školy nepřipouští. Podle mého názoru bude tento rok posledním rokem existence školy mající ještě stále nějaký vztah k ideálům na nichž vznikla. Tyto ideály kdysi vedly první učitelství k projektu

školy založené na nových principech a první rodiče, kteří této vizi uvěřili, k rozhodnutí zúčastnit se tohoto experimentu tím, že mu vydají v šanc to, co je jim nejdražší – své děti.

Současná rozhodování mají pro školu existenční význam, neboť se jedná o rozhodování o budoucích pravidlech rozhodování: kdo a jak bude ovlivňovat vývoj školy, kdy, kdo a jak bude vybírat ředitele, jak se budou vybírat učitelé, kdo bude rozhodovat o výši školného, jak moc do všeho budou moci mluvit učitelé, rodiče, studenti.

Za současného rozložení sil se zdá být pokračování SPORGu v současné podobě skoro vyloučené, konci našeho občanského sdružení se asi nedá zabránit. Je dobojováno. Současný ředitel školy už pro žádný ideál zapálen není, rozlišnost názorů pak převádí do osobní roviny. Zařídil zrušení řádných voleb v KNP a přizváním svých přátel dosáhl upevnění své mocenské pozice a paralizace svých potenciálních kritiků. Nadále už vše bude probíhat hladce, bez zbytečně zdržujících konfliktů.

Učitelé jsou v jednom houfu, neprojevují se veřejně jako samostatné uvažující osobnosti s vlastními originálními názory na budoucí směřování školy.

Vedle tradiční mlčící většiny jsou aktivní rodiče rozděleni na dva dosti výrazně oddělené tábory. Zkušenost z mimořádných třídních schůzek však ukázala, že oddělovací příkop

zas tak hluboký není: věnuje-li se dostatek času na diskusi a objasňování postojů, je nakonec možné dojít až ke konsensuálnímu stanovisku. Bohužel takové otevřené výměny názorů nikdo záměrně neorganizuje, a tak spíš stále přetrvává falešná iluze „nesmiřitelnosti“.

Likvidaci našeho občanského sdružení by mohl zabránit jen zázrak: Musela by se najít výrazně aktivní skupina osob, kterým by na zachování demokracie na PORGu záleželo natolik, že by byli ochotni investovat hodně energie do zvrácení nejpravděpodobnějšího setrvačného vývoje.

Většinu studentů a jejich rodičů problémy, které zde rozvádím, asi nezažívají. Tak je to i ve společnosti s politikou. Důsledky se pak však vždy, přímo či nepřímo, dotýkají všech.

Ale podívejme se na to z toho lepšího konce: Před očima studentů v současné době promenují obrazy z našich novodobých dějin a čeká je dokonce zmizení demokratických institucí srovnatelné s nejlepšími kousky Davida Copperfielda. Takový zážitek už stojí za to, ne?

P. S.

Proslýchá se, že za projekt realizovaný na PORGu „Od totality k demokracii a zpět“ mají jeho iniciátoři získat v příštím roce zvláštní uznání z Rady Evropy. Ale nepředbíhejme, projekt ještě není zcela ukončen ...

Jaroslav Kalous

Upozornění !!!

Upozornujeme všechny potenciální pisatele článků politických, agitačních, politicko-agitačních nebo dokonce i agitačně politických, že:

-tyto elaboráty budou od příštího čísla (16) tištěny pouze jako placená inzerce:

strana bez obrázků (60x30) - á 300 Kč

strana s obrázky - á 350 Kč

**Děkujeme za pochopení
Redakce**

Za svobodný PORG

Všechna moc na PORGu pochází z lidu Sdružení příznivců PORGu, které se tak nazývá přesto, že jeho členy jsou i všichni rodiče a interní pracovníci školy. Sdružení nefunguje dobře. Bylo předloženo několik návrhů na zásadní změny. Pan Ondřej Šteffl chce Sdružení zrušit. Pan Oldřich Botlík s panem Petrem Suchomelem prosazují hnědý návrh. Já mám jinou představu. Za účelem jejího uskutečnění jsem založil Křídlo svobody - podskupinu členů sdružení. Staňte se členem Křídla svobody! Tento článek je především výzvou. Je rozdělen na čtyři části. V první části popisují Sdružení příznivců PORGu. V druhé části se zabývám současnými nedostatky. Třetí část je mojí představou, jak by to mělo být. Ve čtvrté části se vrátím ke Křídlu svobody.

Občanské sdružení

Přibližně pět set občanů je sdruženo, aby provozovalo školu. Členem sdružení se může stát každý. Někteří se stávají členy tím, že se jejich dítě stane studentem školy, nebo tím, že se ve škole zaměstnají. Ostatní se stávají členy přihlášením. Sdružení je právnickou osobou. Může projevovat svou vůli. Může nabývat práv a závazků. Nejdůležitějším právním vztahem sdružení je, že je (skrže nadací) zřizovatelem, provozovatelem či prostě hlavou školy. Většina škol v Čechách je zřízena obdobně. My všichni jsme členy jejich zřizujícího "sdružení", totiž České republiky. Má tedy naše sdružení vůči škole podobná práva a povinnosti jako stát ke školám státním. Jmenujeme a odvoláváme ředitele, dohlížíme na peníze, můžeme školu zrušit atd. atd. V čistě teoretickém případě shodného chtění všech členů můžeme udělat cokoliv - omezení pouze fyzikálními a lidskými zákony. My se však obvykle neshodujeme. Na tom není nic neobvyklého ani špatného - tak to prostě

v občanských sdruženích je. Konec-konců schopnost spolužit a spolupracovat i s lidmi cizích názorů je podstatou naší civilizace.

Nejde nám spolupráce v různosti

Nebudu se podrobně zabývat jednotlivými nešvary, které vidí a uznává snad každý, kdo se na činnosti alespoň trochu podílí - i když jistě napanuje shoda v tom, kdo za to může. Nechci je ani příliš zveličovat. Střetávat se s protichůdnými názory je často bolestivé. Máme se mnoho co učit. Ale také: za osm let sdružení jsme se mnoho naučili.

Já vidím hlavní chybu v tom, že se pokoušíme používat hlasování k dosažení shody. Podléháme představě, že co si odhlasujeme, se stane pravdou a že pak všichni musí tuto pravdu sdílet. Nutný neúspěch takové snahy pak vede k neúctě k pravidlům slušného života občanského sdružení.

Jak dál

Pěstujme úctu k pravidlům slušného občanského obcování lidí různorodých. Jistě, není možné tato pravidla úplně vyslovit a zapsat. Ale mluvmě o nich a pokoušejme se dosáhnout shody. Ne shody v názorech, ale shody na jiné úrovni. Shody o prostředí, ve kterém chceme v různosti spolupracovat. Uvědomme si, že takové shody nemůžeme dosíci hlasováním. Můžeme jí do velké míry dosáhnout povídáním. O čem bychom si měli povídat:

- (1) Chceme sdružení.
- (2) Každý občan může být členem.
- (3) Hlasování je o rozhodnutích, která je nutno přijmout. Hlasování není o tom, kdo má pravdu. I strana poražená v hlasování musí mít nadále možnost hájit své názory a snažit se příště vyhrát.
- (4) Kritika je vždy přípustná.
- (5) Stálost. Pevně stanovit délky volebních období. Jednat o bodech podle programu. Pro instituce sdružení (předsednictvo) a školy

(ředitele) vytvořit svébytný a plnoprávný prostor jednání.

(6) Odlišovat výkon funkce - kde zastupuji i ty, kteří se mnou nesouhlasí nebo s kterými nesouhlasím já, a hájení vlastních názorů.

(7) Oddělit povídání (hledání shody) od hlasování.

(8) Povídání uspořádat tak, aby spíše probíhaly diskuse dvou až čtyř lidí zastávajících různé názory než páte přes deváté.

(9) Názory jsou různé a lidé nedokonalí. Občanská spolupráce je spolupráce nás všech, takových, jací jsme, zanedbání, zřejmě věci nechápající, logického uvažování neschopní a citům podléhající.

Křídlo svobody (Křís)

Křís je skupina členů Sdružení příznivců PORG, která jde napříč komorami - je otevřena všem členům sdružení, ať už jsou to rodiče, studenti, interní pracovníci školy nebo kdokoliv jiný. Křís je ustanoven jako opozice k názorům, které hlásají pánové Suchomel, Botlík a Šteffl, a postupům, které volí. Křísové je však respektují jako rovnoprávné členy sdružení a v jeho rámci jsou připraveni s nimi spolupracovat. Cílem Křísu je sladovat činnost těch členů sdružení, kteří jsou zároveň členy Křísu za účelem

- skvělého rozvoje činnosti občanského sdružení a jeho školy,
- přijetí nových stanov a nejvíce za účelem:
- uznání nepsaných pravidel občanského sdružení.

Vyzývám každého člena sdružení, aby si o tom se mnou popovídal a aby se připojil.

Staňte se křísem!

S úctou

Josef Úlehla

tel.: 71 73 56 45
tel.: 746 533

Tell me, what is happening...

Určitě se Vám už někdy stalo, že jste ve svém oblíbeném podniku narazili na početné English speaking groups. A my Vám objasníme proč. Jsou dvě možná vysvětlení. První z nich je, že se jedná o skupinu turistů, kteří zkrátka a dobře navštívili tento podnik. Touto možností se zabývat nebudeme. Zabývat se budeme druhou možností, která spočívá v tom, že ti cizinci v Praze bydlí a mnohdy dokonce i pracují.

Co vlastně takového cizince do Prahy přivádí? To je otázka, kterou jsme si položili i my. Vzhledem k tomu, že jsme se s několika podobnými cizinci měli možnost seznámit osobně, pokusíme se Vám zprostředkovat jejich pohnutky.

Cizinci (obvykle se jedná o Američany, Iry, či obecně o národnosti, které jsou součástí commonwealthu) přijíždějí do Evropy. Návrat na starý kontinent se stává poměrně módní, a tak se stane, že při projíždění Evropou narazí i na Českou republiku. Obvykle zavítají rovnou do Prahy, kde se ubytují nejčastěji v nějaké levnější turistické ubytovně. No, a sami dobře víte, jaké má Praha kouzlo. Když navíc přičtete skutečnost, že Američané nic takového jako Prahu v zemi snů nemají, je rozhodnuto. Praha vede na vody. Cizinci jsou očarováni a nevědomky si tak podepsali doživotní ortel. Pod různými záminkami si den po dni prodlužují pobyt v Praze. Nakonec, když už jim nezbývají ani finanční prostředky, začínají si hledat práci, byty, slovanské bohyně atd. Obvykle se jim podaří najít práci v různých barech, kde se schází pražská americká komunita, a tak i zároveň rozšiřují její řady.

Ve své postatě jsou to větší skvělí lidé. Mají odvalu jít za tím, co se jim líbí až „na druhou stranu světa“, je to obdivuhodné, ale všichni víme, že oni prostě nemají problém.

Alena Taxová a Ondřej Pečený

Postřehy:

Všechny postřehy, které mám se vlastně neustále dotýkají organizace celé školy v přírodě.

Začalo to už tím, že autobusy, a to slovy čtyři, nebylo možno skloubit tak, aby dorazily na místo ve stejnou dobu. Navíc náš řidič autobusu a nikdo v něm netušil, kde kemp vůbec je. Na cestě nazpátek se z nevysvětlených důvodů nevešly všechny věci do našeho autobusu, a tak musely cestovat v přívěsu, který dorazil do Prahy asi o čtyři hodiny později než náš autobus. Když jsme do Prahy dorazili jako první, asi v 6:30, (Opravdu to pro pana Kolínského bylo tak velké překvapení, když jsme všehovšudy po cestě zastavili jen čtyřikrát v celkovém součtu 45 minut?) konečně jsem se konečně dozvěděl důvody, proč se naše zavazadla nevešly do autobusu. Byly tam totiž rafty, vesty atd., které jsme potom v 6:30 vykládali v kanceláři A. P. K.

Organizace týkající se přímo pobytu byla také velmi nedokonalá. Nikdo neznal své kompetence. Problémům (a nemusely to být přímo problémy, ale třeba situace, které vznikly naprosto přirozeně) se mělo čelit flexibilně a ne si je posílat od jednoho k druhému. Protože poměrně primitivní problémy měly velmi složité řešení.

Postřeh poslední je o plné penzi a polopenzi. Učiníme-li rozdíl mezi cenou plné penze a polopenze dostáváme částku rovnající se přibližně pěti stům Korunám českých. Vydělíme-li toto číslo sedmi, což je počet obědů, který jsme dostali, dostáváme částku 70 Kč. Ano, tam za ty obědy jsme platili denně 70 Kč. Dlužno dodat, že nestály za to.

Na úplný závěr bych rád poděkoval všem za poslední večer. Prezentace byly skvělé. A ještě bych rád poděkoval vedoucím projektu HISTORIE a všem, kteří se ho zúčastnili, neboť připravili velmi při-

jemný zážitek, na který jen tak nezapomenu.

Ondřej Pečený (oktáva)

Býzva

Přátelé, obracím se k Vám s prosbou. Nestydte se používat PORGazeen k proniknutí do podvědomí široké veřejnosti. Pošlete nám své povídky, poesii, úvahy. Odemkněte své šuplíky a oprašte svá díla! Naše škola je studnicí talentů a vy jste její součástí. Můžeme zavést spousty nových rubrik jen proto, abychom Vám umožnili vyniknout. Pište nám pod pseudonymy, bojíte-li se reakce svých spolužáků, nebo chcete-li ohromit svou vyvolenou svými brilantními články, pod kterými se bude skvět právě Vaše jméno. Jistě Vás již někdy napadlo, že to, co se dočtete v PORGazeenu by jste zvládli levou zadní. Není nic jednoduššího než to všem, a především sobě, dokázat, tím, že tak učiníte. Apeluji ozvláště na mladé začínající básníky, aby přispěli.

O. P.

Upozornění:

Tato stránka byla dodána hodně post mortem, a proto neprošla korekturou, ani jinou úpravou. Chyba není (kupodivu) v nás, ale v kvalitě disket. No fakt. Zkuste si někdy přejet disketu plnou textu magnetem. Schválně co z ní pak dostanete. My jsme však magnet používat nemuseli, jen jsme okolo něj prošli. Tolik na vysvětlenou.

Redakce

Rozhovor se zástupcem ředitele PORGu, mgr. Václavem Klausem

Upozornění: toto je spíše zpravodajský než publicistický rozhovor. Ten, kdo očekává, že se v následujících řádcích dozví, jaké jídlo má profesor Klaus nejraději či kolik kdy ulovil systů, bude asi zklamán. Hovor se točil především o situaci ve škole, o její minulosti a budoucnosti. Ale – koho by právě tohle nezajímalo...?

+ Letos jste se stal zástupcem ředitele. Můžete čtenářům přiblížit, co považujete na této funkci za nejpodstatnější a čeho byste v ní chtěl dosáhnout?

= Mým úkolem je takový ten každodenní chod školy, hospitace, kontrola kvality výuky, organizace suplování, rozvrh, dohled nad externisty a další „drobnosti“, které dohromady tvoří práci zástupce. Mým úkolem nejsou třeba finanční záležitosti, personální otázky a podobně. Samozřejmě, díky této funkci jsem i v těchto otázkách blíž rozhodování.

Čeho bych chtěl dosáhnout, to má dvě části: jednu vzhledem k učitelům, jednu vzhledem ke studentům. K učitelům jsem chtěl – možná se to již trochu zdařilo, trochu ne – daleko lépe vyjasnit jejich povinnosti a úkoly během roku, aby mohli počítat dopředu s tím, co je čeká, např. kdo kdy má být na dnu otevřených dveří, aby bylo jasné, kdo za co nese odpovědnost. Aby se nemuseli permanentně starat o různé věci „okolo“, jako tomu bylo na PORGu zvykem, a mohli se soustředit na základ své práce, kterou je učení. Aby se snížil počet nekonečných porad. Jedním slovem zlepšit organizaci řízení.

Co se týče vztahu ke studentům, tam ty změny oproti tomu, jak působili pánové Ryšavý a Plecháček, nedovedu tak specifikovat. Nejsou zásadní. Možná, že čtenáři znají můj návrh „Školní rady“, který dostatečně formuluje způsob, kterým bych chtěl zapojit studenty i do rozhodovacího procesu ve škole v některých oblastech.

+ Mohl byste školní radu přiblížit těm, kteří o ní tolik nevědí?

= Myslím si, že je celá řada oblastí, kde není optimální, když rozhoduje ředitel nebo jeho zástupce sám, bez dostatečných podkladů, a kde je cenné, aby se diskutovalo s těmi, jichž se to týká také, což jsou studenti. Specifikoval jsem to tak, že to jsou věci, které nejsou jednoznačně v kompetenci někoho jiného: nejsou to personální otázky, které má na starosti pan ředitel, nejsou to otázky kvality výuky jednotlivých učitelů, kterou mám na starosti já, nejsou to strategické a účetnické otázky nebo hodnocení práce ředitele, což má na starosti Předsednictvo. Jsou tu ale tisíce otázek, souvisejících s každodenním chodem školy, s harmonogramem školního roku (např. letní škola v přírodě ano – ne, zahraniční výměny), s materiálním vybavením školy (chceme další pinčes, nebo další počič-

tač), se vztahy mezi studenty a profesory atd., jak jsem uvedl v tom návrhu.

Samozřejmě tento orgán by byl poradní, jiný ani být nemůže. Pokud někdo očekává, že vzniknou nějaké paralelní struktury školy, tak to samozřejmě ne. Tento orgán by ale jistě měl svou váhu, neboť by zahrnoval poměrně reprezentativní výběr pedagogů a studentů.

+ Máte už nějaké ohlasy na tento váš návrh, třeba z řad členů poslední studentské rady?

= Několik lidí se mnou mluvilo. Představitelé bývalé Studentské rady mezi nimi byli v menšině. Zatím se mi nedoneslo, že by studenti mezi sebou organizovali volby do tohoto orgánu. Myslím si, že přestože jsem je k tomu vyzval, nejsem ten, kdo by měl studenty nutit, aby se někam volili. Pokud se ukáže, že o takovouto „radu“ studenti nemají zájem, nebudu je k ničemu nutit.

+ Když se tak probíráme příspěvky do tohoto PORGazeenu, musíme se Vás na něco zeptat. Tak za prvé: víte o návrhu „koncepte občanské výchovy“, kterou prý rodiče vyžadovali?

= Ve své funkci jsem obdržel několik dopisů, ovšem žádný se této problematiky netýkal. Takže neví.

+ Cituji ze článku pana Kalouse (rodič sexta + oktáva): „Učitelé jsou v jednom houfu, neprojevují se veřejně jako samostatně uvažující osobnosti s vlastními originálními názory na budoucí směřování školy.“ Co si o tom myslíte?

= Považuji to za dosti urážlivé tvrzení. Učitelé na PORGu jsou lidé velice rozdílní, rozdílní svým rozsahem vzdělání, svým vztahem k náboženství, politickým stranám, k tomu, jak se má učit a vychovávat, i k tomu jak má vypadat budoucí směřování školy. To, že nyní dělají dojem nerozborného houfu, je pravda, dělají tento dojem proto, že jsou do toho houfu dohnáni, právě možná panem Kalousem a dalšími osobami (např. panem Úlehlou), jejichž názory na směřování školy originální jsou. Dokonce tak originální, že se s nimi ocitli mezi ostatními rodiči v naprosté menšině. (Nyní se prohlásili za Křídlo svobody.)

S tím souvisí i pozice pana ředitele, která je nyní v profesorském sboru tak silná zejména v souvislosti toho, že alternativou jsou lidé z okruhu bývalého profesora Laubera, bývalé psycholožky Vondrákové a dalších psychicky méně vyrovnaných osob. Toho se všichni profesori děsí jako jeden muž a jsem přesvědčen, že tento postoj profesorů bude přetrvávat.

+ Myslíte si, že sdružení PORGu funguje dobře?

= Já bych oddělil dvě věci. Jedna věc je škola jako taková, druhá věc je zřizovatel školy čili Sdružení. O škole si myslím, že funguje ve většině věcí velmi dobře, v mnoha výborně

a v některých dobře, pokud použijí klasické školní známky. To si také myslím, že je to hlavní.

Co se týče Sdružení, to nefunguje dobře, kvůli tomu jak bylo zakladatelem školy panem Štefflem koncipováno. (Sdružení se skládá ze tří komor: 1. Pedagogická – interní zaměstnanci; 2. Rodičovská – rodiče studujících; 3. Nezávislí příznivci – potenciálně všech zhruba 6 miliard lidí, kteří nejsou v prvních dvou komorách.) Například definice Komory nezávislých příznivců je tak široká, že to nevede ke stabilitě. Na druhou stranu to sedm let nikomu až tak moc nevadilo.

Proč to nyní začíná vadit? Protože zhruba od prosince 1996, s různou intenzitou, zuří ve Sdružení boj o moc. Skupina bojovníků, která by ráda tuto moc převzala, sice úspěšně vypouští zamlžovací manévry, dílem hovoří o „Liberálnosti a Demokracii a Svobodě“ ve škole, dílem o spoustě jiných otázkách a stížnostech, ale podstatou sporu je boj o moc.

Jistá část starších studentů, velice minoritní skupina rodičů a bývalý profesor Lauber došli v loňském školním roce k závěru, že je potřeba odvolat pana ředitele Suchomela a že by se škola měla ubírat jiným směrem (oni tvrdí že původním). Až dosud mi to přišlo férové. Formy, které k tomuto boji použili, již tak férové nebyly. (Zatahování studentů do tohoto sporu, pomluvy, vyvolávání hysterie, zneužití smyslu Komory nezávislých příznivců, kde do té doby zasedaly osoby, které zaručovaly klid a vyrovnávání vlivů mezi komorou rodičovskou a pedagogickou. Pak se najednou počet členů KNP znekolikanásobil atd. atd.) Škola tím byla poškozena. Tyto boje se trochu přenesly i do tohoto školního roku, zatím našťastí jen do Sdružení a ne do školy.

Zajímavé je, že v regulérních volených orgánech, které Sdružení má, se jednoznačně ukazuje menšinový vliv těchto radikálních názorů. Tím by to mělo podle mne na čas skončit a za rok či za dva zkusit, jestli se situace změnila. Události, které nastaly okolo schůze předsednictva Sdružení 15. 10. 1997 – tj. založení Křídla svobody a podobně, jsou důsledkem toho, že „bojovníci“ ocitnuvši se takřka v izolaci v regulérních orgánech utvořili tedy alespoň nátlakovou skupinu. Mně to připadá velice nešťastné. Snad doufají, že někteří rodiče, kteří naopak aktivně vystupují proti podobným snahám a jejichž zájmem je, aby škola klidně pracovala a jejich dětem se dostalo vzdělání, budou znechuceni a odejdou, někteří profesori budou také znechuceni a také odejdou a pak se konečně „bojovníkům“ otevře cesta. Nebo snad doufají alespoň ve vyvolání chaosu, který jejich pozici také posílí.

V loňském roce tato taktika přinesla svým způsobem ovoce, neboť díky znechucení a ztráty radosti z práce odešel, po jánevímkolika letech ve školství, profesor Ryšavý do jiného zaměstnání. To je přímý dopad, který školu poškodil. Kvalita výuky matematiky a fyziky poklesla a ani to jinak být nemohlo, protože takových lidí, jako je profesor Ryšavý, v českém školství moc nepůsobí.

+ Vy jste si myslel, že se problém přes léto vytratí?

= To jsem samozřejmě nemohl vědět. Trochu jsem byl optimista. Velice jsem oceňoval přístup Michala Šrédla a Radvana Markuse (studenti loňské septimy). Ti situaci řešili tak, jak se řešit má. „Škola se mi nelíbí, můj názor nemá většinu, jdu pryč.“ To je mužný postoj. Toto udělalo i několik málo rodičů z nižších tříd. V tomto smyslu jsem doufal, že situace bude letos lepší, že se bude respektovat status quo. I pan ředitel udělal vůči svým kritikům několik ústupků. Také jsem si myslel, že různé „motory“ loňského hnutí budou mít před maturitou a budou se více soustředit na přípravu a vůbec na volbu svého budoucího zaměstnání.

Koneckonců situace se zlepšila, protože se neventiluje ve škole. Většina mladších studentů také o nějakém problému vůbec nic neví. To považuji za velice důležité.

Situace není úplně růžová, přesto jsem nadále optimistou a věřím, že škola je tak dobrá, že tohle všechno ve zdraví přežije.

+ Je další demokratická skupina na naší škole nezbytná – Křídlo svobody.

= No, já jsem bytostně přesvědčen, že na PORGu je vysoký stupeň demokracie a svobody. Důkazem budiž to, že někteří studenti a rodiče (většinou stále ti stejní) v loňském roce několikrát nazvali pana ředitele nebo předsedu Sdružení (pana Botlíka), podle mě bezdůvodně, lhářem nebo něčím podobným, velmi drsně napadali některé pedagogy a nestalo se jim vůbec nic. Loňské dění bylo důkazem absolutní demokracie. Proto považuji za velmi drzé používat v těchto souvislostech slova „demokracie a svoboda“, ve chvíli, kdy jde pouze o snahu udržet si vliv a disponovat nátlakovou skupinou. Myslím, že to škole škodí. V osobním rozhovoru jsem zaslechl od pana Úlehly (mluvčí Křídla), že jejich pozice je „better dead than red“. Tedy, že je lepší, když škola třeba zanikne, jen ne aby zůstala ve své nynější (podle mě celkem normální) podobě. To mi přijde strašné. Obávám se také toho, že Křídlo (= „bojovníci“) je vymezeno výlučně negativně. Je proti řediteli Suchomelovi, proti předsedovi sdružení Botlíkovi a proti zakladateli školy (panu Štefflovi). Nyní Křídlo opět trochu ucítilo půdu pod nohama v souvislosti s nutností (zákon o nadacích) změnit formu existence školy (z Nadace na něco jiného). To dává dobrou příležitost opět rozvíjet diskuse a zatemňovat podstatu věci. Na třídních schůzkách jsme proto mohli sledovat některé rodiče („křidelníky“), kteří místo očekávání zpráv o prospěchu a chování svých ratolestí raději pobíhali po škole s rozličnými papíry a peticemi.

Ještě musím říci, že hlavní nevýhodou strany „nebojovníků“ (nevím jak to nazvat) je následující: drtivou většinu rodičů – a já to naprosto chápu, schvaluji a choval bych se stejně – toto všechno vůbec nezajímá. Oni tu nemají své děti proto, aby se ukájeli v nejrůznějších schůzkách a orgánech Sdružení (většinou na to taky nemají čas), ale protože se domnívají, že škola je kvalitní a že se vyplatí sem nechat chodit svoje děti.

+ Je názor, že by pan ředitel měl vydat jednoznačné prohlášení ohledně pracovního poměru pana Šteffla a paní Vondrákové. Souhlasíte?

= Konkrétně v této věci nevidím žádný problém. Pan Šteffl je již několik let externím učitelem matematiky (v letošní oktávě). Bývalá školní psycholožka měla také naprosto běžnou pracovní smlouvu. Narážíte zřejmě na rozlišení externistů a interních zaměstnanců a jejich případnou možnost být či nebýt v Komoře nezávislých příznivců.

+ Jak si myslíte, že zmiňované problémy ve Sdružení působí na studenty a jak vidíte další vývoj školy v tomto ohledu?

= Za prvé bych chtěl rodiče uklidnit, mladší ročníky o tom nevědí. Starší studenti na to samozřejmě mají své názory, které se dosti rozcházejí. Často se to odvíjí od názoru jejich rodičů, ale často také naopak. Co některé studenty na tomto sporu zajímalo, byl odchod profesora Laubera, protože ho měli rádi. Nyní diskuse o změně právní formy školy a změnách stanov studenty (až na pár výjimek) vůbec nezajímá. Ty, které to zajímá, upřímně litují, protože sedmnáct je jim pouze jednou v životě a strávit část tohoto nejkrásnějšího roku v životě studiem stanov Nadace mi přijde škoda.

Jaký bude vývoj? Jsem pevně přesvědčen, že jednoznačně zvítězí připravovaný návrh vedení školy, který v sobě zahrnuje právě nutnou změnu formy školy. Tím bude zaručena kontinuita, klid a možnost soustředit se na skutečné (nikoliv umělé) problémy školy. Z hlediska nespokojenců by ideálním řešením bylo, kdyby reagovali stejně jako Radvan Markus s Michalem Šrédlem. Rád bych se třeba někdy přišel podívat třeba do gymnázia „Křídlo Svobody“ – načerpat tam inspiraci, jak se některé věci dají dělat lépe, v čem jsme pozadu.

Co se týče samotné školy: má jistě také co zlepšovat. Zkvalitnit výuku (včetně personálních změn). Zlepšovat atmosféru, která je jinak velice dobrá. Zlepšit reklamu školy (tomu jsem se nyní dost věnoval – leták a další akce). Byl bych rád, kdyby kromě šachového klubu vznikl třeba ještě nějaký další. Škola by také měla přiměřeně bohatnout atd. atd. Práce se dá zlepšovat každý den, a to práce každého.

+ Jaký si myslíte, že by měl být profil absolventa PORGU – s čím by se měl vydat do dalšího života?

= Nejsem v tomto ohledu přítelem velkých slov. Měl by to být člověk dostatečně vzdělaný, a tím připravený na další etapy svého života, a měl by mít za sebou osm hezkých let. S tím bych byl spokojen a vím, že mnoho studentů takových je.

+ Děkujeme za rozhovor.

**Alena Taxová
Přemysl Matějček**

ŘEDITEL ŠKOLY A PŘEDSEDA SPORGU JSOU OSOBY VEŘEJNÉ

Zalže-li či uvede-li v omyl někoho soukromá osoba, důsledky jejího jednání jsou záležitostí jejího individuálního svědomí – pokud toto dosud neatrofovalo, a je-li to tudíž osoba psychicky zdravá, tj. má-li tuto svou instanci osobnosti dosud v aktivní poloze či nastavení.

Zalže-li či uvede-li někoho úmyslně v omyl osoba veřejná, důsledky jejího jednání přesahují horizont jejího individuálního svědomí, neboť ostatní mají povytce právo požadovat a spoléhat – jak je v západních demokraciích zvykem – aby na místě osoby veřejné byla osoba s „živým“ svědomím, tj. s vědomím povinnosti a zodpovědnosti službě veřejné, ve škole pak zvl. službě výchovné – u pedagogů pak bývá základní profesní kvalifikací.

Nelze pak podlehnout „duchu tvrdé doby“, byť by na nás svou účelovou pragmatičností doléhala sebevíc, a rezignovat na tuto stránku bytosti jako na něco, co překáží účelově na cestě, nemáme-li rezignovat na NÁPRAVU VĚCÍ vůbec...

Pan ředitel se dostavil 1. 10. 97 na schůzi komory nezávislých příznivců (KNP), které není členem, s tím, že uvedl vědomě v omyl její členy tím, že prohlásil její členku PhDr. Vondrákovou za interního člena sboru, který v době červnových voleb KNP nemohl hlasovat, což bylo nakonec důvodem odvolání řádně a demokraticky zvolených zástupců této komory do předsednictva SPORGU – do kterého byl poprvé v historii školy zvolen zástupce studentů. Pan ředitel své tvrzení nijak nedoložil a ani neexistuje žádný důkaz, naopak, PhDr. Vondráková dává k dispozici svoji pracovní smlouvu se všemi ponižujícími dodatky, včetně výroční zprávy o škole, ve které se její jméno (zajisté omylem!) vůbec nevyskytuje. Podobně jako v loňském roce se opakuje situace, kdy pan ředitel účelově tvrdil, že pan dr. Šteffl naopak je pouze externí profesor přesto, že ve všech dokumentech školy byl veden jako interní a jako takový byl zvolen za komoru nezávislých příznivců do předsednictva SPORGU.

Absurdita? Nikoliv. REALITA.

Na schůzi VRK 9. 10. 97 přichází pan Botlík – předseda představenstva SPORGU (za tichého souhlasu a v přítomnosti pana ředitele) se „zdánlivě propracovanějším“, ale úplně novým tvrzením, o kterém KNP, které se to týká, vůbec nehlasovala a ani o tom nepadla zmínka – a to, že student Radvan Markus a PhDr. Vondráková se stali členy KNP v den zasedání – což byl však KNP regulérně a demokraticky odhlasovaný způsob platné registrace nových členů. Členům VRK však chybí dostatek informací, což je podstata všech nedemokratických praktik, a byli tudíž uvedeni vědomě v omyl tím, že jim byla zamlčena zásadní informace: na jednání KNP 1. 10. 97, které prohlásilo červnové zasedání za neplatné, přišlo 14 nových členů (slovy čtrnáct), kteří se zaregistrovali všichni k 1. 10. (!!!) a jejich hlasování bylo uznáno oběma pány za právoplatné. Doložit lze porovnáním obou seznamů registrovaných členů KNP, které jsou k dispozici k nahlédnutí. Byli to paní a pánové: Baxa, Dostálová, Fetterová, Friedlaenderová, Kašparová 2x, Krejčí, Novák, Palečková, Procházka, Ryšavý, Souček, Šimek, Vodičková.

Absurdita? Nikoliv. REALITA.

V otevřené demokratické škole se svobodně střetávají myšlenky pouze za podmínek a pravidel rovných pro všechny – bohužel, není to již případ naší školy! Nezaujatý čtenáři, zamysli se spolu s panem ředitelem nad tím, je-li toto jednání hodné osoby veřejné (pedagoga), které jsme svěřili výchovu našich dětí a od které máme povinnost požadovat jednání přesahující horizont individuálního svědomí, neboť je zodpovědná nám všem...

Sdružení přátel prvního obnoveného gymnázia čeká na vysvětlení.

Za svobodnou demokratickou iniciativu SPORGU

Lenka Kalousová

Ad „Ředitel školy a předseda SPORG jsou osoby veřejné“

Byla mi dána příležitost vyjádřit se k článku pí. Kalousové, dovoluji si proto komentovat a vysvětlit alespoň největší nepřesnosti onoho článku:

1. Při svém zpochybnění platnosti hlasování z červnové schůze jsem uvedl, že pro to mám dva důvody (nezaregistrovanost dvou osob, které hlasovaly; nemožnost stát se dne 10. 6. členkou KNP u dr. Vondrákové). Těžko jsem jako host mohl ovlivnit skutečnost, že se diskuse následně rozpoutala pouze k otázce pracovního zařazení dr. Vondrákové. Není proto pravda, že důvod p. Botlíka na jednání KNP dne 8. 10. byl zcela nový.

2. Je pravda, že jsem své tvrzení o pracovním zařazení dr. Vondrákové nijak nedoložil, protože jsem k tomu ovšem nebyl vyzván. Nicméně přinejmenším dvakrát (jednou při zpochybnění hlasování a jednou během diskuse) jsem uvedl, že kopii pracovní smlouvy dr. Vondrákové mám při sobě a mohu ji (souhlasila-li by s tím dr. Vondráková) předložit k nahlédnutí.

3. Registrovat znamená zařadit do registru, nikoliv pouze podat přihlášku (organizační řád SPORGu říká: „Členství v KNP vzniká registrací písemné přihlášky.“). Registrace členů KNP probíhá zapsáním osobních údajů zájemce do databáze členů po předání písemné přihlášky škole, provádí ji tajemník SPORGu nebo já. Z tohoto pohledu zastávám názor, že přinese-li někdo přihlášku teprve na samotné jednání, nemůže se ho účastnit jako platný člen komory.

4. Členové KNP, jejichž registrace má datum 1. 10., byli zaregistrováni toho dne dopoledne, tj. před schůzí, dr. Vondráková a Radvan Markus z výše uvedených důvodů až po schůzi. Rozdíl je podle mého patrný.

Paní Kalousové, stejně jako předsednictvu Sdružení příznivců Prvního obnoveného reálného gymnázia, jsem takto odpověděl již na jednání předsednictva 15. 10.. Nikdo ze členů předsednictva ani pí. Kalousová k mému vysvětlení neměli další otázky ani připomínky (nepočítám-li p. Úlehlu, kterého nepovažuji za člena předsednictva).

Petr Suchomel

Co jsem viděl, co jsem opravdu řekl a co si myslím

Dne 10. 6. 97 jsem byl přítomen části večerního jednání valného shromáždění Komory nezávislých příznivců (KNP). Tehdejší psycholožka školy dr. Vondráková a tehdy nezletilý septimán Markus podali na začátku schůze přihlášku do KNP. Rozvinula se krátká diskuse o tom, zda se členem SPORGu může stát nezletilý, a přítomní přijali vysvětlení, že to zákon umožňuje. Poté se paní Vondráková i pan Markus účastnili jednání, hlasovali a volili, psycholožka školy dokonce v jisté fázi voleb kandidovala do výboru komory. O výsledku přítom několikrát v průběhu večera rozhodoval jediný hlas, případně hlasy dva.

Dne 8. 10. 97 jsem výboru Rodičovské komory (VRK) vysvětlil, proč jsem hodlal průběh volby výboru KNP napadnout sám, kdyby ho dne 1. 10. 97 na dalším jednání KNP býval nezpochybnil ředitel školy. Podle článku 3.2.3. Organizačního řádu (v té době platného) totiž členství v KNP vzniká registrací písemné přihlášky. Objasnil jsem, proč má toto pravidlo své opodstatnění - skýtá totiž například záruku, že členů KNP nezačne přibývat třeba během schůze, bude-li se to někomu hodit.

Ustálená praxe ve SPORGu je taková, že tajemník pan Jirman nebo ředitel Suchomel vkládá osobní údaje nových členů do registru KNP vedeného jako počítačový soubor. Protože tato registrace obou jmenovaných neproběhla před schůzí ani v jejím průběhu, je neregulérnost jednání KNP dne 10. 6. 97 nesporná. Tohle všechno však podle mého názoru nemá nic společného s registrací jiných členů KNP dne 1. 10. 97 před valným shromážděním. Jejich přihlášky docházely do školy s předstihem - na rozdíl od přihlášek paní Vondrákové a pana Markuse, které tajemník musel nutně dostat se zpožděním. Celá tahle „aféra“ dobře ilustruje vznik a dopady polopravd a pololží, jimž už déle než rok čelí ředitel školy, učitelé i mnozí rodiče. Její „nafukování“ stojí v souvislosti s volbami do VRKu a doplňovacími volbami do předsednictva SPORGu za pozornost právě z důvodů, které leží tolik na srdci paní Kalousové.

Oldřich Botlík

Imate li nešto bolje? aneb **jak byl PORG v Chorvatsku**

Tento článek, který se Vám všem dostal do rukou, není nic jiného, než můj subjektivní dojem ze školy v přírodě. Doufám zároveň, že mé názory mohou pomoci při přípravě dalších, podobně koncipovaných škol v přírodě.

Část první:

DOBA TĚŠENÍ

O škole v přírodě se mluvilo již dlouhou dobu před odjezdem. Zdánlivě všechno vypadalo ideálně. Nejdříve jsem se těšil na bydlení v bungalovech a trochu mě odrazovalo společné

vaření po skupinkách. Posléze jsem se těšil, že budeme mít polopenzi či plnou penzi a odrazovalo mě bydlení ve stanech. Informace přicházely závratně rychle a měnily se pokaždé o sto osmdesát stupňů. Nakonec jsem se rozhodl, že budu všechny tyto nové zprávy ignorovat. Je lepší se zbytečně nerozčilovat, když za dva dny dostanu zprávu zcela jinou, po které se zase budu nějaký ten čas radovat. Prostě jsem se těšil.

Část druhá:

ODJEZD SE BLÍŽÍ

A blížil se konec prázdnin. Vzhledem k tomu, že jsem téměř celé prázdniny pracoval, těšil jsem se do Chorvatska více a více. Mou radost podporovalo dění ve škole. Všichni vypadali, že do Chorvatska jezdí každý druhý měsíc a to nejméně s třemi sty dalšími zájezdníky. Byl jsem spojen i s výběrem projektů, ze kterých jsem si

vybral ten svůj vyvolený bez většího zaváhání. Jednu z nejvíce radostných zpráv mi přinesl p. p. Brůna, který mi sdělil, že je v místě pobytu k dispozici beach volleyballové hřiště. Byl jsem radosten a nemohl se dočkat odjezdu.

Část třetí:

CESTA TAM

V pátek, ještě před odjezdem, jsem se vzdělal čtyřmi hodinami ve škole, což mi spíše vadilo, a večer byl sraz před školou. Přišel jsem před školu poměrně brzy, a tak jsem měl, možná až příliš, dost času pozorovat přípravy k odjezdu. Byla to zajímavá podívaná. Auta, která přivážela studenty s těžkými batohy, se téměř srážela, všichni se navzájem vítali, no prostě chaos jak z učebnice. Na mou otázku, s kým, že to jede oktáva v autobuse, se mi dostalo odpovědi, kterou bych byl radši neslyšel. Měl jsem strávit osmnáct hodin v autobuse s Bobem, jehož hlas působí mým uším celodenní traumata (to jsem ještě nevěděl, že s námi pojede cestující, který mne iritoval víc, viz níže). Nicméně nakonec jsme se poskládali do autobusu a čekali na odjezd. Ale jásaní bylo předčasné. Nastoupil ještě jeden velmi důležitý pasažér. Tím pasažérem bylo prkno pro windsurfing, které vzhledem ke své velikosti zabralo sedm osmin uličky. Skutečnosti, že se nemůžeme příliš pohybovat v uličce, čelil vedoucí našeho autobusu (fakt by mě zajímalo,

Letní ŠvP - Voda '97

- Před prázdninami se mimo jiné konala i vodácká ŠvP pod vedením paní profesorek Ulrichové a Elstnerové. Jela se Vltava - Z Vyššího Brodu do Boršova.

- K dispozici jsme měli kánoe, které zažily snad i první světovou, ale chvála jim - všechny potopené lodě byly potopeny při vodních hrátkách. Tomáš Herzog se „udělal“ dokonce dvakrát; podruhé to bylo na objednávku a za malý úplatek.

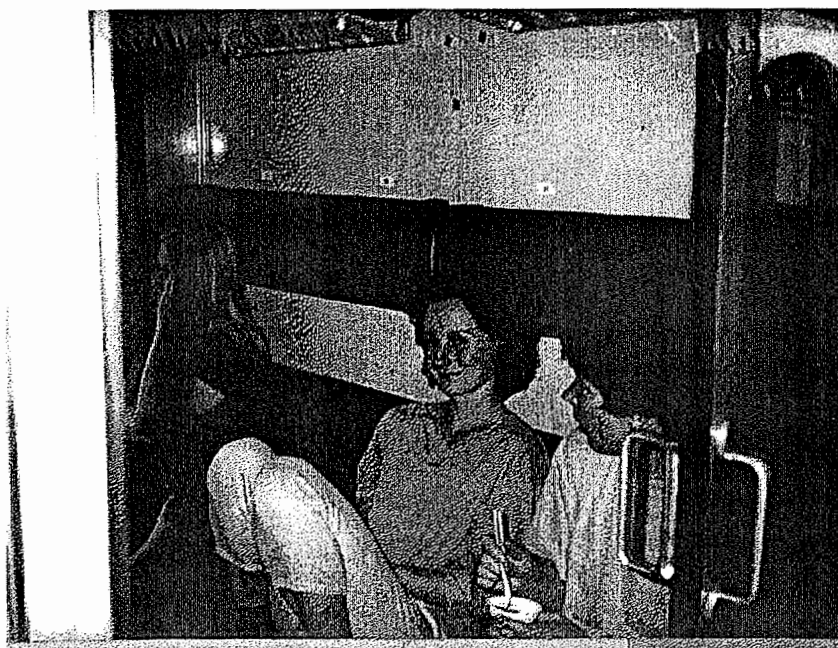
- Prohlédli jsme si Rožmberk, Český Krumlov, Zlatou Korunu a pokochali se rozhledem ze zříceniny. Také jsme navštívili Poštovní muzeum ve Vyšším Brodě, jehož prohlídka byla nanejvýš zajímavá a dala by se nazvat: „Od poslů na koních přes potrubní poštu až k telegrafům.“

- Vařili jsme ve skupinkách a zdaleka ne tak špatně. Dalo by se dokonce říci, že jídlo bylo dobré. A hlavně vydatné, což bylo nejdůležitější.

- Menší problém znamenal déšť, ale na druhou stranu: když někdo jede na vodu, co může čekat jiného než permanentně mokré ponožky (a nejen ponožky, vid' Mikiši; pozn. red. LH)? Nakonec ovšem slabší jedinci odmítli spát v promočených stanech a rozhodli se přespat v cizích, na úkor svých bližních. Ale konec dobrý = všechno dobré.

- Na závěr nezbyvá než poděkovat Martinovy Kašparovy a slečně Veverkové. Jejich zásluhou se totiž všichni naučil pádlovat a někteří i kormidlovat.

Magda Fialová

Nahore: Na koho asi pí. prof. Ulrichová myslí, aneb někdo to rád horké.

Dole: Vojta na háčku, to jsem ještě neviděl. Aneb někdo to rád mokré.
foto: M. Kotalík

Gymnázium Zborovská

reportéři: Alena Taxová, Lukáš Honzák, Jaroslav Mojžíš, Přemysl Matějček, Michal Doležal

Intro

Vprostřed nebezpečné čtvrti zvané Smíchov leží malebně zelená školní budova gymnázia, s pověstí jednoho z nejlepších státních škol vůbec, gymnázia Zborovská. Toto gymnázium jsme si vybrali pro reportáž především kvůli jeho dvěma zvláštnostem. První zvláštností je přechod ze „čtyřletky“ na „osmiletku“ (miníme tím, že na tomto gymnáziu paralelně vznikaly nejnižší ročníky gymnázia a pokračující ročníky gymnázia čtyřletého). Druhou zvláštností je existence takřka paranormálního jevu, tzv. „řufárny“ (viz níže). Už chybí jenom Scullyová.

Paní ředitelka Hana Obluková nás přijala odměřeně, leč s úsměvem (poté, co jsme jí ujistili, že tuto reportáž opravdu neotiskneme v Reflexu). Na počátku vlastní infiltrace na jmenované gymnázium stál však zmatek; paní ředitelka ani její zástupkyně nebyly přítomny, protože jsme se vstupem do hodin měli problémy. Nakonec se však vše vyřešilo a pedagogové působící na této škole se ukázali poměrně vstřícnými.

Info

Gymnázium Zborovská (dříve Korunní a ještě dříve Wilhelma Piecka) je, jak jsme již uvedli, osmiletým gymnáziem. Nejen to: má třídy s různým zaměřením. Naleznete zde jak „typicky středoškolské třídy“, tak i třídy se zaměřením na matematiku, jazyky či jiné (dodnes netušíme, co znamená „4. R“).

V každém patře je několik kabinetů, nejčastěji 4, v nichž během přestávek sídlí trojice odpočívajících

kantorů. Původně nám nebylo jasné proč, ale během dne nám to došlo: profesori si většinou zůstávají na svém patře a celé třídy se skoro na každou hodinu naprosto nesmyslně přesunují mezi patry z učebny do učebny. No... vzhledem k tomu, že jsme během celého dne potkávali mnoho zmatených profesorů, dezorientujících se podle buzoly (netušících, kde příští hodinu vyučují), pochopili jsme, že to má jisté opodstatnění. Zvláštností nepochybně je výtah, který je k dispozici pouze profesorům (když už náhodou musí vyučovat v jiném patře, než mají kabinet).

Krom toho je pro studenty v každém poschodí po jednom nápojovém automatu. Ač postrádají lidskou duši, kterou se může chlubit stroj na PORGu, fungují - na rozdíl od toho našeho - pravidelně a téměř bezporuchově. Škoda, že se nás při rozhodování o nápojovém automatu nikdo neptal - sami redaktori nejednou okusili slast coly s broukem...

Jednou z největších aktivit na této škole je projekt, skrývající se pod tajemným názvem „Řuf“. Jedná se o poměrně malou (vzhledem k celkovému počtu studentů) skupinu studentů z matematických tříd sdružujících se okolo p. prof. Kluibera. Tito studenti, výborní fyzikáři (až na malé výjimky, vid' Aleno), se baví řešením fyzikálních olympiád (nutno podotknouti, že s velkými úspěchy, a to jak na scéně domácí, tak i zahraniční). Díky tomu mají dvě výhody. Za prvé tzv. individuální studium, což znamená, že si mohou chodit na jaké hodiny chtějí (a co myslíte, chtějí chodit na písemky? Nechtějí.) Druhou výhodou je jejich třída, spíše klub lépe

řečeno díra, kam chodí, když nejsou v hodinách. Zde mají pomůcky nutné ke své práci (počítače, fyz. přístroje, šilový nepořádek atd.). Celkově je ale tento projekt velmi úspěšný a zaručuje této škole značnou popularitu (alespoň mezi fyziky).

Poslední zvláštností budiž fitcentrum (čti malá místnost obsahující posilovací náčiní). Fitcentrum je volně k dispozici všem studentům v hodinách TV, okolnímu národu pak v hodinách večerních za tvrdou českou měnu.

V některých třídách jsou koberce, v jiných lino, zvenku doléhá hluk... klasika.

Vyučování

Rozdělili jsme se na úderné skupiny Mikiš-Jarda, Přemek-Lukáš a Alena (šla sama). V těchto formacích jsme se pokoušeli navštívit vybrané hodiny. V zásadě z nás byli všichni vyděšení (až na lehce flegmatického Američana a klidného p. p. Zhoufa) a pokoušeli se různé vymlouvat („to je jen taková organizační hodina...“), ale nakonec vše proběhlo bez problémů. Na první navštívené hodině jsme neustále dotírajícím kvartánům vysvětlili, že jsme z protidrogového a že tu připravujeme zátaň. To byste nevěřili jak rychle se tato informace rozšířila po celé škole a kolik lidí tomu věřilo. A jak tedy hodiny vypadaly?

Chemie

(tercie, pí. prof. Lesná)

První hodinu probíhala v učebně U10 - doted' jsem nepochopil systémem značení tříd - hodina chemie s

paní profesorkou Lesnou. Ta přišla do třídy s opravenými písemkami v rukou. Jejimi slovy řečeno, nedopadly moc dobře - většina třídy měla trojky. (Na naši škole by jejich trojka odpovídala zhruba 70ti procentům.) Překvapil mě značný ruch panující ve třídě na začátku hodiny, který paní profesorka zcela ignorovala. Ten však opadl během prvních 10ti minut samovolně.

Kantorka začala svůj výklad zkoušením. Vyvolávala studenty, kteří pak chodili k tabuli doplňovat vzorce. Při tomto prověřování se stalo něco, co mě velmi zarazilo. Vyučující osoba totiž vyvolala nepřítomného žáka. Když jsem se ale bavil po hodině s tou studentkou, které jako jediné z celé třídy byla látka naprosto jasná, řekla mi, že tento jev je naprosto běžný. Paní profesorka nevyvolávala žáky ale kolonky. Hledíc do svých papírů vyslovovala ta jména, u nichž měla málo číslic. To je sice logické, ale zároveň to vypovídá o vztahu profesorů ke studentům jako k lidem.

Úroveň probírané látky byla překvapivě až neuvěřitelně vysoká. Konkrétně: tři čtvrtiny studentů naší septimy by se na hodině nechytaly. Původně zhrozen jsem se vzápětí uklidnil, bylo totiž jasné, že v této tercii se chytá dvojice nebo trojice šprtů. Paní profesorka na oplátku třídu drtila citacemi pouček a definic. Její pedagogické nedostatky vypluly na povrch v celé své kráse

oslovovala děvčata „slečno“, přitom jim ovšem tykala - výsledkem byla celkem úsměvná komunikace.

Co se přístupu studentů k pedagožce týče: místo kantorkou očekávaného lesu rukou po položení otázky, vzrůstávaly za jejími zády v řadách třídních výtržníků porosty vztyčených prostředníčků.

Němčina (tercie)

Motto: „To si zapamatujete a vůbec o tom neuvažujete!“ (vysvětlení zkratky zu dem = zum). Po deseti minutách hrozně nudné hodiny jsme se věnovali piškvorkám. Na výklad paní profesorky se nešlo soustředit. V jazyku se asi vyznala, deformovaná léty učitelské praxe však mluvila ve větách přeložených slovo od slova. Obtížnost látky byla docela nízká, zvláště když měli někteří studenti němčinu již třetím rokem.

Čeština (kvarta M - matematická třída, pí. prof. Pleskotová)

Téma hodiny: romantická literatura 19. stol. (Novalis, Goethe). Metoda: někteří vybraní jedinci čtou (zjevně oblíbený byl jakýsi Baudyš, který četl velmi, velmi často) - většina z nich čte značně kostrbatě. Do toho se hlasem, který se nese vřavou, zapojuje paní profesorka s velmi zajímavými komentáři, které osvětlují souvislosti. Mnozí

ještě vrátíme). Hodina je přínosná, ale zcela netvůrčí (studenti na jakýkoliv dotaz profesorky reagují hučením „Nevím“, v zásadě se po nich nic nechce...

Angličtina (4.B. - maturitní ročník, p. prof. Calwert - lektor)

Tato hodina nás příliš nenadchla. Probíralo se použití předložek "on", "in" a "at", ALE... To, co dělali, by se dalo naučit přečtením nějakého "grammar focus" (10 minut) a potenciálu rodilého mluvčího by se dalo využít snad mnohem lépe. Podobně reagovali i sami studenti - s profesorem nikdo nekomunikoval, někdo si četl (Čágo belo šilenci), někdo svačil, ticho by bylo možno nazvat „mrtvolným“. Asi to má jako příprava na maturitu své odůvodnění, ale... ale...

Základy společenských věd (4.C, pí. prof. Schweizerová)

Téma: moc soudní a zákonodárná.

Kupodivu nedramatičtější hodina, jakou jsme na Zborovské absolvovali (za dob mého bratra se jí neoprávně říkalo zase se vyspim - Lukáš). Prof. Schweizerová, mezi studenty známá spíše jako Scullyová (HA! Kdo říkal že tu Scullyová chybí, he?) - podle zkratky na rozvrhu hodin, nás velmi přátelsky uvítala a zároveň nás - jako jediná - představila studentům (později

aneb byli jsme, viděli jsme

útokem na flákače Proxiána: „Opakujte po mně: oxid uhličiTÝ, kyselina uhličiTÁ, uhličiTAN!“ A Proxián, naprosto nechápaje podstatu věci, opakoval: „-ičiTÝ, -ičiTÁ, -ičiTAN...“ (O deset minut později opakovala celá třída totéž s křemíkem.) Jedním slovem: hrůza. Strážlivý postřeh: pí profesorka

však neměli zájem. Jejich chyba. Ukázal se rozšířený fenomén, o jehož existenci v našich relativně malých třídách na PORGu zkušenosti nemáme: pracovně jej nazýváme „prokletí zadních lavic“. V zásadě jde o to, že 4. řada lavic se o vyučování zajímá ve velmi omezené míře (k tomuto úkazu se

jste se však dozvěděli, že na této škole učí pouze měsíc). Hodinu začala zkoušením. Student, který zjevně nebyl příliš naučen a většínou pouze doplnil poslední slovo v odpovědi, si nakonec odnesl dvojku! (pro deformované POR-Gisty 8-9). Poté kantorka začala z výkladem - přehled zákonodárné

a soudní moci v ČR. Na tabuli nakreslila přehledný graf a počala vysvětlovat. Její snaha se však střetla z velkým nezájmem celé třídy (až na žáka Brabce), což ji zjevně rozzlobilo a začala zkoušet největší buřiče. Jindy výborná (alespoň podle slov svých spolužáků) studentka Výborná si odnesla nedostatečnou, student Kunrátek (třídní bavič) na tom byl o něco lépe. Díky němu jsme se dozvěděli spousty zajímavých informací, o kterých jsme neměli ani ponětí. Tak např. věděli jste, že na Kubě je **diktatura proletariátu**? Na konci hodiny paní profesorka ještě jednou pohrozila celé třídě, že pokud se

v anglické gramatice, očekáváte, že Vás učitel opraví, ale v případě, že nadlidsky vykulí oči a zasípe, jak těsně před infarktem, polekáte se, pokud to dělá celou hodinu, dostanete strach, že se jí opravdu něco stane, pokud ještě jednou vynecháte ve větě člen. Mladí muži, z 3.C měli mít připravené scénky od lékaře a já jsem se při nich opravdu pobavila. Rentgenovali se tak, že se skřípávali mezi tabuli a zeď a po vzoru paní profesorky velice originálně předváděli svou tělesnou bolest. Velice působivá hodina. Jsem moc ráda, že jsem se nenechala paní profesorkou vyhodit už na chodbě.

(„Já bych tě vůbec nepoznala, dřív si byl takovej puberták, ale teď je z tebe fešák“). Potom jsme si vyslechly pár historek z každodenní práce vrátné („Před tejdnem tu blbli dva kluci a já sem jim řekla ať toho nechaj nebo na ně vlitnu. Jeden se ke mě rozběh, uklouz a spadnul přímo přede mně. Já mu říkám: ‘Vidiš, vidiš. Ještě sem na tebe nešáhla a už ležíš!’“) a dozvěděli jsme se že byla na operaci, v lázních, teď už je ale zas ve formě: „Já jsem kočka jako pes.“ Nebýt ní a Nováka bychom si snad mysleli, že na Zborovské jsou samí suchaři a šprti.

a hlavně zapsali jsme ...

jejich přístup rapidně nezlepší, budou trávit hodiny za dveřmi. A za všeobecného veselí odešla...

Matematika

(4.B. , p. prof. Zhouf).

Asi nejlepší hodina, jakou jsme na Zborovské absolvovali. Pan profesor Zhouf, učitel s přirozenou autoritou, zopakoval s třídou kuželosečky (hyperbolu) rychle, precizně a s dostatečnou zpětnou vazbou. Téměř všichni se zabývali tématem, hodina měla spád, časové ztráty byly takřka nulové. Po skončení hodiny jsme opravdu měli pocit, že tomu všichni studenti rozumí.

Angličtina (3.C, p.profesorka Chaloupková)

Ta žena je poděs.

Nejen, že mě již na chodbě ústně „nepochválila“ za mé přání jít navštívit její hodinu, neboť o tom nic neví, ale ujištění, že nejsem kontrola, ať už odkudkoliv, ji také neuspokojilo. Učit třídu s 20 chlapci není žádný med, to chápu, ale ta žena se k nim chová jak ke zvířátkům. Pokud uděláte chybu

Intermezzo - Novák

O přestávce jsme na chodbě potkali Michala Nováka ("Co tu děláš?" - "Ale, zas mě vyhodili ze školy, tak sem tady, vole! Hej... nevíš, kde mám teď angličtinu?"). Po měsíci působení na Zborovské je zde podmíněčně vyloučen. Žádný z jeho názorů na školu bohužel nemůžeme doslovně citovat. Mírně řečeno: Michal má negativní názor na vedení školy, spolužáky, profesory, stravování, vyučování, přezouvání atd. Vypadá to, že PORG byl zatím jeho nejdelší zastávkou. Po jeho boku jsem (Mikiš) strávil hodinu němčiny, která se velmi podobala té v tercii. S Michalem jsem se věru nenudil.

P.S.: Na Zborovské se kouří před školou a kouří se tam všechno. Klasika.

II. Intermezzo - paní Vrátná

Nejpřátelštější osoba na Zborovské (kromě našich bývalých a exspolužáků) je jednoznačně paní Vrátná (80+-). Jejím bystrým zrakům neunikl ani Lukášův pokus skrýt svoji černou minulost - bezpečně ho poznala i po dvou letech

Závěr

_Gymnázium Zborovská je prostě docela normální škola. Dost se na ní naučíte, nijak zvlášť moc zase asi ne (jak tvrdí někteří studenti). Je pravda, že jsme si často říkali, že "přátelský přístup" a "rodinná atmosféra" naší školy není tak úplně mýtus - přístup profesorů na Zborovské byl často velmi chladný...

Ve Studentském Informačním Centru v Žitné ulici jsem objevil tento výlev (zřejmě jaksi zneuznané) studentky. Zněl: „Vážení uchazeči o studium na Gymnáziu Zborovská! Nedoporučuji vám studovat na tomto ústavu. Po přestěhování z Korunní ul. zůstali jen typičtí "soudruzi a soudružky". Úroveň výuky je příšerná, člověk se nenaučí absolutně NIC. Možná stojí za to matematická třída, ale jazyková ne. Navíc - jistě by vám vadily děti pobíhající neustále po chodbě a sprostě nadávající. Prostě - hrůza... (Naštěstí) bývalá studentka.“

My jsme tak špatný dojem neměli

ŠACHY

Dnešní šachová stránka proběhne, stejně jako celý klub PORG, ve znamení příprav na novou sezónu. Následující řádky budou tedy informovat o turnajích proběhnuvších v mezidobí, jakož i změnách uvnitř klubu. Tedy:

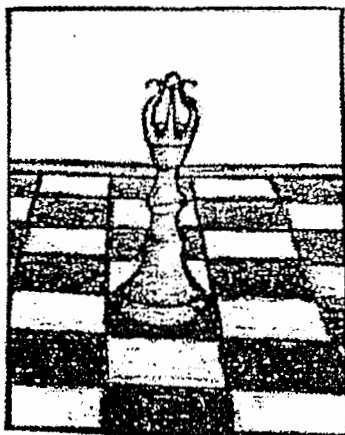
Dne 4. 10. proběhl turnaj Šachového Klubu Smíchov, jenž se hrál na 7 kol švýcarským systémem na 2x30 minut. Zúčastnili se jej tři hráči PORGu a ve dvaadesátičlenném poli závodníku se umístili takto: 7. Jan Klaus (získal 5 bodů ze sedmi možných, průměrné ELO jeho soupeře bylo 1950), 34. Václav Klaus (5/7, ELO soupeře 1849) a 58. Lukáš Kaplan (2/7). Souběžně proběhl turnaj mládeže, v němž se z našich nejúspěšněji vedl Honza Kalivoda (získal 4,5 bodu ze sedmi), dobré výsledky zaznamenali i ostatní zúčastnění, Vítek Koucký, Michal Svoboda a zejména Jonathan Verner.

Když už jsme u těch turnajů, je potřeba zmínit vynikající úspěch našich předních šachistů na uzavřeném turnaji PRAGA skupiny C, kde zvítězil se ziskem osmi bodů z devíti možných Václav Klaus a na 2. místě skončil se stejným bodovým ziskem Jiří Hejnic (III. výkonnostní třída, nová posila ŠK PORG).

Zmínkou o posilách se přenášíme k jedné z největších událostí co do personálních změn šachového klubu PORG. Na hostování jsme získali na první šachovnici „kandidáta mistra“ (výkonnostní třída) Jiřího Krátkého, jehož ELO dosahuje (pro nás) závratných výšek 2156. Na

nové listině ELO jsou tedy už tři naši hráči (dalšími jsou Jan Klaus, jehož ELO má hodnotu 1848, a kapitán Václav Klaus s ELO 1765).

Jak to tak vypadá, možná bychom letos mohli mít i vyšší ambice, co se týče umístění v přeboru (snad už se vyhneme těsným porážkám...) a zaútočíme na vyšší pozice. I z toho důvodu je podstatné připomenout, že stále probíhá kvalifikační turnaj na soupisku pro soutěž družstev 1997/98. Pět míst je obsazených (J. Krátký, bratři Kalusové a J. Hejnic mají ELO, p. prof. M. Ryšavý se kvalifikoval třetím místem na loňském PORG Open) - pročež se

bojuje o zbývající místa; největší šance podle zatímního průběhu turnaje mají J. Kalivoda, B. Kubíček, J. Verner a P. Matějček, pročež se jmenovaným (ale také ostatním) doporučuje odehrát co nejvíce zápasů (především vzájemných) v co nejkratší době.

V minulém odstavci byl zmíněn loňský ročník PORG Open, jehož konečné pořadí, jak jste jistě nemohli přehlédnout, uvádíme rovněž na této dvoustraně.

Jako neutříděné informace uvádíme ještě tři skutečnosti:

a) na naší škole působí jako externí vyučující psychologie i pan Petr Bakalář, mezinárodní mistr, člen prvoligového šachového klubu z Plzně, b) Lukáš Honzák, čtvrtý v pořadí Porg Open, si nestačil vyřídít (především zřejmě díky své lenosti... i jako grafik je líný - pozn. šéfredaktora; grafickou úpravu příštího čísla bude dělat sám pan šéfredaktor - pozn. grafika) náležitosti potřebné pro registraci v šachové svazu, pročež pro tento ročník nemůže nastoupit a my přicházíme o posilu, a konečně c) pro příští ročník se podle slov kapitána počítá i se zavedením „béčka“, proto všichni trenujte a nebojte se vzrůstající konkurence; je pouze zárukou kvality (no, ačkoliv... zatím nevíme).

Na konec (aby vyzněla) je třeba zmínit výjimečnou událost, která se odehrála na půdě ŠK PORG. Touto událostí nebylo nic menšího než simultánní hra, v níž nastoupili hráči PORG proti mezinárodnímu mistrovi a českému reprezentantovi dr. Hausnerovi (ELO 2400). V této hře hrál mistr Hausner proti devíti soupeřům (příčemž se ani na jedinou z šachovnic do konce nepodíval... opakují, nepodíval!), příčemž v šesti partiích vyhrál, ve třech remizoval a jedinou prohrál (s J. Hejnicem). Po utkání následovala zajímavá debata (nejen) o současném šachovém dění. Lze jen doufat, že se podobné akce budou opakovat!

Takže, s pozdravem všem šachistům, šachistkám (proč není v klubu PORG jediná dívka...?), příznivcům i ostatním... **HODNĚ ŠTĚSTÍ DO NOVÉHO ROČNÍKU!** (Paradox je, že to vlastně přejem sami sobě... ale i tak se to počítá).

Přemysl Matějček
Václav Klaus

Bílý: Ryšavý (PORG)
Černý: Fica (ŠK DDM Praha 6)
-ELO 1805

Španělská

1. e4 e5 2. Jf3 Jc6 3. Sb5 a6 4. Sa4 Jf6 5. 0-0 b5 Hraje se jedna z neznámějších variant španělské. Čtenář si může prozkoumat varianty po 5. Jxe4. Například 6. Ve1 s výhodou černého, neboť se mu podaří vyměnit bílého „španělského“ střelce, nebo ostřejší a lepší 6. d4 b5 7. Sb3 d5 a bílý rovněž dobude pěšce zpět. 6. Sb3 Se7 7. Ve1 0-0 8. h3 d6 9. c3 Ja5 10. Sc2 c5 11. d4 Klíčový tah bílého v podobných pozicích Dc7 12. Sg5 Je8? Takovéto nelogické tahy většinou nevedou k ničemu dobrému. Lepší bylo Sb7. 13. Sxe7 Dxe7 14. dxe5 Jc4 Hrozilo 15. Dd5 15. exd6 Jexd6 Bílý má pěšce k dobru a o něco lepší pozici. Bude to stačit k vítězství? 16. b3 Jb6 17. Jbd2 Vd8 18. De2 Se6 19. e5 Je8 Tento jezdec proskáče s černým celou partii, ale poněkud nešťastně. 20. Se4 Vac8 21. c4 bxc4 22. Jxc4 Jxc4 23. bxc4 Bílý si stále udržuje převahu. Vb8 24. Vab1 g6 Lepší bylo 24. ... Vb4 Vxb4 cxb4. Takhle černý usnadňuje bílému výměny, což je pochopitelně bílého přáním. 25. Vxb8 Vxb8 26. Vb1 Vxb1+ 27. Sxb1 Jg7 Lépe Dd7 a obsadit důležitý sloupec, nyní ho ovládne bílý. 28. Dd3 Sf5 29. Dd1 Dd7 Snad vyčkávající Se6 bylo urputnější obranou. 30. Dxd7 Sxd7 31. Jd2 Kf8 A jsme v koncovce. Nyní je třeba aktivizovat figury. 32. Je4 Nebo Jb3 Je6 33. Se4 Sa4 a bílý dosáhne podobnou pozici jaká vznikla v partii po 34. tahu se spojenými pěšci bílého. Sf5? Ztráta tempa. 33. g4 Sxe4 34. Sxe4 Je6 35. Kg2 Ke7 36. Kg3 f6 37. f4 Jd4 38. Sd5 Je2 Kůň v týlu bílé pozice bude velmi nepřijemný. 39. Kf3 Jc1 40. a4 Jd3 41. Ke3 Jc1 42. Ke4 h6 43. f5 g5? Patrně prohrávající chyba. Černý směřuje k jakoby zablokované pozici po 45. tahu a nevidí bílého průlom. 44. e6 a5 45. Sb7 Kd6 Zdá se, že černý dosáhl svého cíle a také zde nabídl remízu. 46. e7!! To je překvapení. Dočasná oběť pěšce otevírá cestu bílému králi. Kxe7 47. Kd5 Jb3 Jezdec je přivázan k obraně pěšců. 48. Kc6 Kf7 49. Kd6 Kg7 50. Se4 Jd2 51. Sd3 h5 Partie vlastně skončila. 52. Kxc5 hxg4 53. hxg4 Jf3 54. Kd6 Je5 55. Se2 Kf7 Černý se již měl vzdát. 56. c5 Ke8 57. c6 Jf7+ 58. Ke6 Jd8+ Šach na rozloučenou. 59. Kxf6 Jxc6 60. Sb5 Kd7 61. Sxc6+ a černý se vzdal.

Komentář: Ryšavý a V. Klaus

Žijete v podivném světě. Máte zvláštní žebříčky hodnot. Žijete si svůj nicotný život každým dnem dál a dál, stejně jako šest miliard dalších lidí, a všichni jste stejní. Máte své domovy, máte manželky a manžele, kteří vás možná milují, máte přátele, kteří vás možná mají rádi, máte děti, které ve vás možná vidí svůj vzor, pokud si už nenašly nějaký lepší. Každé ráno spěcháte stejnou cestou do práce a namlouváte si, že tentokrát to bude lepší. Jdete vstříc otevřenému chřtánu všestravující nudy. Jdete po cestě vedoucí odnikud nikam, od nekonečna do nekonečna, od věčnosti do věčnosti. Pocházíte z nicoty a směřujete do prázdnoty. A přece se stále hemžíte, pachtíte se za svým cílem, za svým užmoulaným kouskem štěstí, tisíckrát už přežvýkaným a vyplivnutým někým před vámi. Veškerý váš obzor se skládá z prachu na cestě, na té nejdleší možné spojnici mezi stvořením a zánikem. Ten prach jsou vaše radosti i smutky, vaše lásky a nenávisti, vaše deprese i přechodná štěstí, váš život, vaše smrt. Prach je vše, je to otázka i odpověď, tajemství stvoření a zániku, tajemství víry. Prach jsi a v prach se obrátíš. Věř v prach, protože nic jiného není, v co bys mohl věřit. Všude kolem tebe je prach, a když pozvedneš oči výš, uvidíš zase jen prach. Prach z hvězd, jak to zní vznešeně! A stejně je to pořád prach. Stačí, aby zafoukal vítr, prach se rozplyne a nezbude nic. Něco vzniká, něco zaniká. A co to dá dohromady? Nic. Nic je to, co se skrývá za prachem. Nic je smysl vašeho života. Nic je konečná odpověď.

A pak, jednou, najdete čisté, dobře osvětlené místo, řekněme kavárnu. Zastavíte se, posadíte se, dáte si kávu, možná i něco silnějšího, chvíli sedíte, posloucháte ptáky a kocháte se pohledem na město. To místo je velice zvláštní. Život jako by proudil okolo a nedotýkal se věci uvnitř. Na chvíli máte čas a uvědomíte si spoustu věcí. Zjistíte, že věci mohou mít smysl, alespoň po nějakou dobu. A až tu jednou nebudete a nebudou tady věci, které pro vás měly smysl, budou tady jiní lidé a jiné smysly, k nerozeznání od těch vašich, nebo možná naprosto odlišné. Zjistíte, že má smysl žít a milovat, a i když po tom všem jednou nic nezbude, v samotné existenci těchto věcí, jakkoliv omezené, se jejich smysl naplní. Jednou neodvratně přijde chvíle, kdy tu nebude nic. A pak, stejně neodvratně, přijde chvíle, kdy tu bude něco. Něco vzniká, něco zaniká. Ale potom zase něco vznikne. Vždycky.

Žijete ve zvláštním světě, plném zvláštních lidí. Já to musím vědět. Jsem jeden z nich. Kdo ví, třeba se jednou potkáme na jednom čistém, dobře osvětleném místě. Najdete mě tam u okna, jak sedím, poslouchám ptáky a kochám se výhledem na město.

Michal Dvořák

P.S. - Tento útvar původně vznikl jako reakce na povídku „A Clean Well Lighted Place“ od Ernesta Hemingwaye. Takže pokud něčemu nerozumíte, nevádí - já taky ne.

P.P.S. - A snažte se mě nebrat moc vážně.

Nutnost udělat změny je především příležitostí udělat změny k lepšímu

Petr Suchomel

Schválení návrhu sedmnácti převážně technických změn Organizačního řádu SPORGu v Komoře nezávislých příznivců ve středu 1. 10. možná završilo více než dvouleté úsilí o nápravu některých nepřesností v tomto dokumentu. Zpráva o tom ještě ani příliš nevstoupila do obecného povědomí a někteří už začínají bít na poplach, že tento bezpochyby úspěch stejně přijde vniveč, neboť parlament schválil „jakýsi zákon“, který znamená konec školy. Ti, co to už dříve tušili, prý nelenili a zkoušejí školu zprivatizovat nebo dokonce vytunelovat. Namísto rozepří o němčináře prý tento školní rok bude ve znamení souboje o to, zda škola zůstane školou pro všechny nebo jen pro zohatlíky, pro něž padesátitisícové školné není problém. Ředitel se prý už nechce dohadovat s nespokojenými rodiči, a tak se je snaží zbavit možnosti školu ovlivňovat, protože pod jedním všemohoucím majitelem se mu bude dýchat volněji.

Není důležité, zda tyhle fámy vyprovokovalo jen pár stránek zamyšlení bývalého ředitele Ondřeje Šteffla, nebo jestli se jen notoričtí kaliči vody chopili pohotově vhodného tématu, aby mohli i letos znepřijemňovat normální chod školy (některé další články v tomto čísle jsou toho dokladem). Faktem je, že školu čeká zřejmě nejzásadnější změna jejího právního postavení od jejího vzniku. Nikoliv změna směru nebo tváře, ale změna právního postavení. Spojovat tyto změny s pojmy jako privatizace nebo tunelování zavání šířením poplašné zprávy. Vadí mi to. Proto bych chtěl nezavášeným nastínit, o co jde a jaké jsou možnosti dalšího vývoje.

Shrnutí současného stavu

Na úvod krátké připomenutí současného stavu. V roce 1990 vzniklo občanské sdružení Sdružení příznivců Prvního obnoveného reálného gymnázia (SPORG). Sestává ze tří komor - Rodičovské komory (RK), Komory pedagogů (KP) a Komory nezávislých příznivců (KNP). Každá komora volí svůj výbor - výbory KP a KNP mají výbory tříčlenné, v šestnáctičlenném výboru RK je každá třída zastoupena dvěma členy. Členové výborů KP, KNP a pět volených zástupců výboru RK tvoří předsednictvo SPORGu - nejvyšší orgán SPORG.

Toto sdružení zřídilo Nadaci Prvního obnoveného reálného gymnázia, jejímž hlavním úkolem je zajišťovat činnost Prvního obnoveného reálného gymnázia. V jejím čele stojí ředitel nadace, kterého jmenuje a odvolává předsednictvo SPORG (to také rozhoduje o důležitých otázkách spojených s činností školy - schvaluje rozpočet a účetní závěrku, stanovuje výši školného, schvaluje výroční zprávu aj.).

Proč jsou změny nezbytné

Přestože o vhodnosti provést větší či menší úpravy stávajícího organizačního uspořádání školy se diskutuje již delší dobu, objevily se v poslední době přinejmenším tři závažné důvody, pro které není možné se změnám vyhnout:

a) *Od 1. ledna 1998 vstoupí v platnost zákon o nadacích, jehož některým ustanovením současně uspořádání Nadace PORG nevyhovuje. Pokud by nesoulad se zněním zákona trval po 1.1.1999, nadace by ze zákona zanikla a škola by mohla být vyřazena ze sítě škol.*

b) *Ministerstvo školství požaduje, aby škola, chce-li i nadále dostávat státní dotaci, získala postavení samostatného právního subjektu bez mezistupně nadace.*

c) *Současný systém (tj. především znění stanov SPORGu a stanov nadace) obsahuje řadu bodů, které neodrážejí proměnu školy od doby jejího vzniku - některé věci jsou zakotveny nešikovně nebo nepřesně (např. otázky členství v komorách, volby a odvolávání členů volených orgánů), jiné nejsou upraveny vůbec (účast studentů ve SPORGu). Taková nedokonalost způsobuje, že rozhodování o důležitých otázkách je málo stabilní a skrývá nebezpečí, která nelze podceňovat.*

Nutnost udělat změny je především příležitostí k vylepšení současného stavu

Možností konečného uspořádání je několik. Vedle samozřejmého požadavku, aby cílový stav vyhovoval liteře zákona, je tu přirozeně snaha, aby nové uspořádání zohledňovalo zájmy všech, kdo jsou se školou spojeni. Musí nejen zajišťovat, aby hlasy všech byly slyšeny a na k tomu příslušné úrovni řešeny, ale také upravovat, co se bude dít v případě, kdy některý z článků celé struktury SPORGu a školy přestane fungovat tak, jak má. Musí prostě ve větší míře než doposud vytvářet podmínky pro to, aby studenti i učitelé mohli ve škole každodenně naplňovat svůj nejdůležitější úkol - učit se a učit. Kvalita studentů, absolventů i učitelů PORGu je stále vysoká a nelze dopustit, aby v budoucnu klesala.

Jaké jsou možnosti řešení

Všechny nutné změny je dobře rozdělit do tří oblastí, kterých se týkají:

škola - škola se bude muset stát samostatným právním subjektem - obecně prospěšnou společností, občanským sdružením, akciovou společností, společností s ručením omezeným ap. Zaměstnanci školy přestanou být zaměstnanci Nadace PORG a stanou se zaměstnanci nového subjektu, rovněž majetek Nadace bude převeden na nový subjekt. Škola bude řízena ředitelem, kterého podle typu právní subjektivity buď jmenuje správní rada nebo majitel školy. Současné smlouvy rodičů s nadací budou nahrazeny novými smlouvami, školné budou rodiče platit škole.

nadace PORG - nadace buď bude muset zcela zásadně překoncipovat své poslání nebo zanikne. Bude-li existovat, bude v jejím čele stát správní rada s voleným předsedou, na její činnost může dohlížet dozorčí rada nebo revizor. Zánik nadace (po převedení majetku a ostatních závazků na nově právně vymezenou školu) by nijak neovlivnil existenci a činnost školy.

SPORG - může být zachován v současné podobě, nebo zachován ve změněné podobě (v případě některých právních forem školy může i zaniknout). Podle typu právní subjektivity školy bude mít SPORG (jeho členové a orgány) různě velký prostor na ovlivňování školy a různě velkou moc ovlivňovat ředitele školy (v některých případech větší než doposud, v jiných nulovou).

Jak vybrat správné řešení

Jisté je, že bude nutné učinit současně několik poměrně zásadních rozhodnutí (*má být škola zřízena jako nezisková nebo jako zisková organizace?, má mít nejvyšší rozhodovací moc kolektivní orgán nebo jednotlivec?, mají mít rodiče, studenti, učitelé nebo nezávislí příznivci stejnou, menší nebo větší moc prosazovat své představy? atd.*), sladit odpovědi na ně do soudržné konstrukce a zformulovat z nich znění nových (nebo upravených současných) základních dokumentů (stanov, statutů, zřizovacích listin). Připravit takový konzistentní návrh znamená především

- a) *analyzovat chyby a nedostatky v současných materiálech,*
- b) *shromáždit požadavky a připomínky všech zainteresovaných stran,*
- c) *zvolit co možná nejpřijatelnější model jednotlivých právních subjektů,*
- d) *zformulovat znění základních dokumentů.*

Procedura, kterou se mají změny provést, je značně podmíněná složitostí problému - bez orientace v příslušných zákonech lze seriózní návrh těžko připravit. Nedá se proto příliš předpokládat, že návrhů se sejde přehřel. Na jednání předsednictva SPORG ve středu 15.

října měl být projednán návrh ustanovit pracovní skupinu, v níž by byli zastoupeni rodiče, učitelé, studenti i nezávislí příznivci. Tato skupina by mohla využít návrhu, který pro projednávání změn statutárních dokumentů školy navrhli Jeroným Boháček, Jan Kalous a Josef Úlehla v dopise předsedovi SPORGu. Návrh počítá se shromážděním alternativních „transformačních projektů“, s jejich autorskou prezentací při panelových diskusích, předjednáním v komorách a v závěru s předložením výsledného, co možná nejvíce konsensuálního návrhu všem komorám SPORGu ke schválení. Předsednictvo však tutu otázku nemohlo projednat, a tak pracovní skupina nevznikla. Čas ale kvapí, a proto zvažuji, že požádám výbor rodičovské komory, komory pedagogů a studenty-členy KNP, aby sami takovou komisi utvořili delegováním vždy jednoho zástupce. Domnívám se, že návrhy a připomínky by měly být shromážděny do konce kalendářního roku, aby v lednu mohlo dojít k jejich prvnímu vzájemnému poměrování, během jara k jejich dopracování a počátkem léta ke schválení. Od začátku příštího školního roku by škola měla fungovat již v nových podmínkách.

ad privatizace, tunelování, ...

Je namístě uvést, že za první návrh, byť zcela neoficiální, je možné považovat úvahu Ondřeje Šteffla s názvem *Co dělat, se kterou některé rodiče a učitele seznámil na konci minulého školního roku*. V danou chvíli navodily u mnohých čtenářů předložené vize a plány otázku, kdo může o změně postavení a formy školy rozhodnout. Může třeba Ondřej Šteffl dosáhnout převedení školy do svého majetku? Odpověď je poměrně jednoduchá. O změnách statutárních dokumentů rozhodují valná shromáždění jednotlivých komor, žádost o změnu v zařazení do sítě škol podepisuje předseda SPORGu, který je volen předsednictvem, o majetku nadace rozhoduje společné zasedání všech komor. Vyplývá z toho jediné - nad celým budoucím procesem bdí společně všichni členové SPORG, tj. rodiče, studenti, učitelé i nezávislí příznivci.

Co tedy skutečně dělat

Školu čeká období, kdy je nutné přizpůsobit ji budoucímu platnému právnímu stavu a kdy je zároveň možné dosáhnout odstranění řady doposud méně či více nevyhovujících formulací ze statutárních dokumentů. *Všichni, kdo mají potřebu nebo zájem přispět k vytváření nového právního rámce školy, mají možnost zaslat své připomínky, náměty či návrhy do kanceláře školy. Pokud se pracovní skupina, o níž jsem psal, skutečně ustaví, budou jí došlé podněty předány. V záporném případě se je pokusím zohlednit v návrhu, který sám již připravuji. Za všechny zaslané podněty předem děkuji.*

(PORG, X/1997)

1. srpna 1990 vypukla na Blízkém východě válka. Nebyl to arabsko-izraelský konflikt, nýbrž útok mocného arabského státu proti slabšímu, leč bohatšímu sousedovi. Irák vedený diktátorem Saddámem Husajnem přepadl a dobyl malý stát na svých jižních hranicích - Kuvajt. Diktátor, který předchozí desetiletí těžil z rivalství dvou mocenských táborů, usoudil, že ani jedna ze supervelmocí si ve strachu před druhou nedovolí podniknout ráznější opatření. S USA měl dobré styky díky devítileté válce s fundamentalistickým Íránem a SSSR ráda pomáhala potenciálnímu spojenci z oblasti Perského zálivu. Armáda Iráku byla po Íránské druhé největší v oblasti a měla neporovnatelně lepší vybavení z Francie a SSSR.

Diktátor se ovšem přepočítal: Kuvajt byl malý, jenže díky ropě bohatý a významný stát a jeho vláda se dala označit za proamerickou a relativně demokratickou. Navíc s jídlem roste hlad, a tak se ostatní ropná království Perského zálivu zalekla agrese. Východní Imperium Zla se rozpadalo a jeho politici souhlasili s veškerými návrhy Západu. Prezident George Bush se rozhodl odpovědět na sílu silou a v Radě Bezpečnosti OSN byla 15. ledna 1991 schválena vojenská operace proti Iráku s účelem osvobození Kuvajtu.

Do Perského zálivu byla vyslána eskadra letadlových lodí (8 let. lodí, 2 bitevní lodě, 20 křižníků, 20 torpédoborců, 5 ponorek a řada menších lodí) a bylo zahájeno soustředění mezinárodních vojsk v Saudské Arábii. Osmnáct států od Afghánistánu po Velkou Británii vyslalo na osvobození Kuvajtu přes 770 000 vojáků, 4 268 tanků a 1 820 bojových letadel. Hlavní část tvořili Američané s 532 000 muži. Velení se ujal generál Colin Powell a Norman Schwarzkopf. Proti nim stálo 260 000 Iráčanů - většinou nekvalitních odvedenců, s výjimkou elitních Republikánských Gard, 2 000 tanků a 1 050 letadel. Spojenecké odhady oblužené Irákem činily 540 000 kvalitních vojáků a 4 000 tanků (ony dva tisíce navíc tvořily kopie z umělé hmoty).

Hlavní převaha spojenců byla ovšem v kvalitě americké techniky, která se předvedla na bitevním poli poprvé od Vietnamské války. Letecké údery zlikvidovaly nepřátelské letectvo, jehož část uprchla do Íránu (jediné dva Mig-29, které vzletly do boje, sestřelily samy sebe). Rakety Tomahawk odpalované z bitevních lodí dokázaly proniknout větrací šachtou do základů budov. Po tisících kilometrech letu se odchýlily pouze o několik centimetrů. Bombardéry B-52 z Evropy ničily zbrojní a chemické továrny. Po pěti týdnech, během kterých byla zničena vojenská zařízení a komunikace, zaútočilo letectvo na pozemní síly. Saddám Husajn, oslněný silou, která proti němu byla použita, se pokusil rozbít koalici, v níž bylo mnoho muslimských států, útokem na Izrael a jeho zatažením do války. Rakety Scud odpalované ze západního Iráku ovšem nedokázaly napáchat větší škody díky antiraketovému systému Patriot, a především díky výsadbám britských SAS, které zničily většinu nemobilních odpalovacích zařízení.

George Bush byl překvapen stejně jako celý svět a jeho důvěra v přímý útok vzrostla. USA se totiž bály dalšího Vietnamu, války, která by stála tisíce mrtvých. Proto generálové připravili plán operace Pouštní Meč, útoku, který by obešel hlavní irácká obranná zařízení. 23. února se od hranic Saudské Arábie s Kuvajtem přesunuly hlavní síly o 250 mil západněji, a soustředily se tak mimo předpokládané hlavní bojiště, s 82. a 101. výsadkovou divizí na levém křídle, s 24. divizí mechanizované pěchoty ve středu a s sedmým armádním sborem a britskou ložní divizí na pravém křídle. 24. února zaútočily na Iráčany v Kuvajtu Egypťané, Arabové a 17 000 mužů americké námořní pěchoty. Zároveň se výsadky přelily přes hranici a řítily se pouští k Eufratu, aby přetly spojovací linie do Kuvajtu. Demoralizované irácké jednotky nekladly prakticky žádný odpor. Vstříc útočícím jednotkám pochodovali spořádaně nepřátelé s rukama nad hlavou, ukazující tak průchody v minových polích. Tanky T-72 a T-55 neměli šanci. 50 iráckých tanků zničily americké M1 Abrams a Challengers během 10 minut.

A v této situaci se odehrál příběh, kvůli kterému jste došli až sem. Budu vám vyprávět o tekutině, která zachránila spojeneckou ofenzivu. K večeru 24. 2. zjistil poddůstojník 4. roty 101. divize nepříjemnou věc. Místo cisteren s vo-

dou, které měly zajišťovat vojákům celé divize osvěžení v pouštním klimatu, byly k zásobovacím vozidlům připojeny kontejnery se zdravotnickým zařízením československé protiplynové jednotky i se spícím svobodníkem Horákem. 101. divize, která měla následující den obsadit město Nasirija, se nemohla ani pohnout. Zůstal by tak odkrytý celý střed, jenž se měl otočit k východu a vpadnout do Kuvajtu z tohoto směru. V mechanické rotě 82. divize nastala obdobná situace. Místo vody ovšem chyběly pohonné tekutiny do obměňných vozidel. Důstojníci této divize nejprve provedli bleskovou poradu, na niž neuspěl návrh kopat do země, zdůvodněný momentální lokací divize (v poušti, pod níž je spousta ropy), a posléze požádali vrchní štáb o radu. V dalším zájmu se zrovna generál Schwarzkopf vyrovnával s faktem, že 101. výsadková je na suchu, když z 82. přišla obdobná zpráva. Prozatím byl vydán rozkaz, aby se spojila zásobovací 4. rota s 101. d. s mechanickou rotou 82. d. Zároveň nejlepší armádní mozky svobodně části světa dumaly nad možnými řešeními této katastrofální situace. Svobodník Horák mezitím došel k závěru, že s tímto stavem věci je nejlepší se vyrovnat přímo. Nepopsatelné však bylo jeho zděšení, které doprovázelo jeho poznatek, že široko daleko není jediná láhev, potažmo plechovka piva. Jeho americkým spolubojovníkům ho bylo velmi líto, a aby jej alespoň trochu potěšili, věnovali mu jednu plechovku Coca Coly a jednu plechovku Tonicu - tekutin, na nichž stojí sebevědomí amerického vojína. Zoufalý Horák si vlezl s dary do svého zdravotnického vozu a zahájil experimentování, jehož výsledkem mělo být cokoli podobné pivu. Nejprve ***** slij*****
*****cenzurovánoNÁPOJOVÝMSTR
OJEM*****a dva*****
*****vačiči**
*** ***** sklenička
****láhev*** **sud ***** a se
vzniklou tekutinou opět vylezl ven mezi své spojence. Ti ochutnali jeho nápoj a byli jím nadšeni. Seržant McRollins z mechanické roty 82. d. zrovna jel do zásobovací 101. d., když jeho džíp obklopilo pět set po zuby ozbrojených příslušníků Republikánských gard. Stihl jen zavolat vysílačkou SOS a již byl sražen arogantním potomkem Nabuchodonozorovým do prachu cesty. Vtom se

okolo ozval bojový ryk a dvacet vojáků 4. roty se vrhlo ozbrojeno pouze lopatkami na zpučné Semity. Seržant byl zachráněn během dvou minut. Z Iráčanů zbyly jen cáry. Když se dotazoval svých spolubojovníků na důvod jejich zuřivosti a chuti umírat, dali mu beze slova napít Horákova "piva". McRollinsovi se rozsvítily oči a jeho mozek začal pracovat na 1 000 %. Zkusmo nalil pár kapek chutného nápoje do nádrže svého vozu. Potom se spojil se svobodníkem Horákem a po několika minutách s vrchním štábem. Ze zdravotnických vozů naší armády byly rozeslány podél celé fronty bedny s Celas***em a od všech vojáků americké národnosti byla zkonfiskována Coca Cola a Tonic. Tehdy teprve dostala operace pravé obrátky.

27. února osvobodily jednotky západního světa Kuvajt za minimální cenu. Ztráty byly menší než při manévrech NATO. Všichni vojáci byli v hodině dvanácté posíleni novým nápojem, který z nich dělal šilence. Jedině příslušníkům leteckých sil nebyla tato vojenská ambrozie vydávána, a tak tito v závislosti postupovali stejně tvrdě. Ustupující Irácká posádka hlavního města Kuvajtu byla po osm hodin bombardována spojeneckým letectvem. Irácké ztráty činily 60 000 lidí a Saddám se poddal ultimátu.

Seržant McRollins byl povýšen na kapitána a jeho nápoji (svobodník Horák záhadně zmizel během obsazování pivovaru v Nasiriji) se začalo po celém světě přezdívat Captain's Ultimate Kiss neboli CUK. V naší republice je k dostání pouze v Nápojovém stroji, s. r. o. Před Sborovnou 1, PORG 1.

Tento článek určitě není ani náhodou placenou reklamou firmy Nápojový stroj, s. r. o.! Možná je.

EDUARD IV. HULICIUS

O tradici navigačních dědečků v Chorvatsku

Úvodem by bylo více než vhodné vysvětlit nezasvěcenému čtenáři, kdo to takový navigační dědeček vlastně je. Jedná se o osobu z pohledu turisty či jakéhokoliv jiného bloudícího tvora naprosto zásadního významu. Plní totiž v zemích - obvykle s nízkou nezaměstnaností - funkci rozcestníků, map a vůbec všech informačních zařízení tohoto typu. Může se zdát, že zaměstnanost s tím nijak nesouvisí, nelze však než prohlásit, že opak je pravdou. K opodstatnění tohoto tvrzení mi postačí prostá matematika. Na jednu ulici ve vesnici připadá jeden navigační dědeček, ve městě dva až tři, což je počet tvořící onen rozdíl mezi nezaměstnaností západních zemí a států s kulturou navigačních dědečků. Platy jsou sice nízké, ale zaměstnávání jsou většinou lidé pokročilejšího věku (mnohdy starci jednou nohou v důchodu), kteří jsou rádi, že mají alespoň nějakou práci a spokojen je i stát, který tímto ušetří, jelikož jsou jejich platy o něco nižší než příspěvky nezaměstnaným.

Vlastní práce navigačních dědečků je nenáročná. Po pracovních je požadována pouze znalost nejbližšího okolí. Jejich úkolem je odvést či poslat obyvatele jejich země a „kladné“ turisty - to jest ty, kteří oplývají tvrdou měnou a chutí se jí zbavit - na místo jimi požadované a turisty opačného zaměření - což se týká většinou Čechů, Slováků atd. - poslat přímým směrem k navigačnímu dědečkovi s titulem vrchního dezinformátora, který pošle nebohé turisty tam, odkud se v životě nedokáží bez pomoci dostat.

Kultura těchto navigačních dědečků má mnohasetletou tradici kupříkladu v Chorvatsku, kde se zaměstnanci z jejich řad mohou nazývat skutečnými profesionály. Když jsme se rozhodli podniknout v rámci projektu výlet na ostrov Murter, sami jsme zakusili profesionální jednání těchto lidí. Nevím, kam bychom se dostali, nebýt duchaplnosti p. prof. Klause, který téměř ihned pochopil, že pokud mu „domorodec“ z vlastní vůle ochotně oznámí, že se má vydat na třetí zatačce doleva, aniž by se předem zeptal, kam má namířeno, je na tom něco podezřelého a je lepší ho ignorovat. Když nás ale druhý navigační dědeček poslal tím směrem, odkud jsme přišli, aniž by - stejně jako předtím - věděl, kam máme namířeno a byl opět ignorován, pochopilo kolegium navigačních dědečků, že na naši skupinu musí nasadit něco speciálního. Jejich volba byla správná. Ve slepé ulici nás zastavila jakási paní, která s námi začala komunikovat poměrně kvalitní němčinou, a která se nás snažila přesvědčit o tom, že naše mapa je nakreslena správně a že špatně jsou postaveny tamní ulice. Určitého minimálního úspěchu dědečkové však přeci dosáhli: přestali jsme se řídit mapou. Bohužel pro ně, bez pomoci mapy jsme se dostali k jednomu z cílů naší cesty - ke křížové cestě - lépe než s ní.

Závěrem bych si již jen rád posteskl, že kultura těchto ortodoxně nacionalistických státních zaměstnanců se samovolně šíří i mezi kapitalistickými zeměmi. Zeptáte-li se kupříkladu v Berlíně na cestu ke hlavnímu nádraží pěti lidí, dostanete ve většině případů pět různých směrů k výběru.

Jaroslav Mojžíš

kdo to byl) bravurně. Pochopil, že díky této nepřijemnosti bude nutné cestu urazit co nejrychleji a pokud možno s co nejmenším počtem zastávek, a tím nás následně zbavil obtížného břímě.

Konečně v Chorvatsku. Čím jsme byli jižněji, tím víc se cesta Chorvatskem stávala pro mě krásnějším. Bohužel tyto dojmy poněkud kazil průjezd bývalou Republikou Srbská Krajina, kde stopy války byly nejviditelnější. Nicméně čím blíž jsme byli cíli, tím jsem si tuto krajinu zamilovával víc a víc. Padl na mne sentiment, neboť mi poněkud, až příliš moc, připomínal Provence. Nakonec jsme se dostali na ostrov Murter, kde jsme obdrželi instrukce o evakuaci autobusu. Na Murteru se však všechno zkomplikovalo. Žádný kemp toho jména, který jsme hledali, na Murteru nebyl. Zrada! Dozvěděli jsme se, že kemp, který hledáme, je jinde. Byl na pevnině. Všichni mi lhali. Půl romantiky bylo pryč. Ostrov se nekonal. Ale i přesto jsem se těšil. Ve finále jsme náš kemp našli.

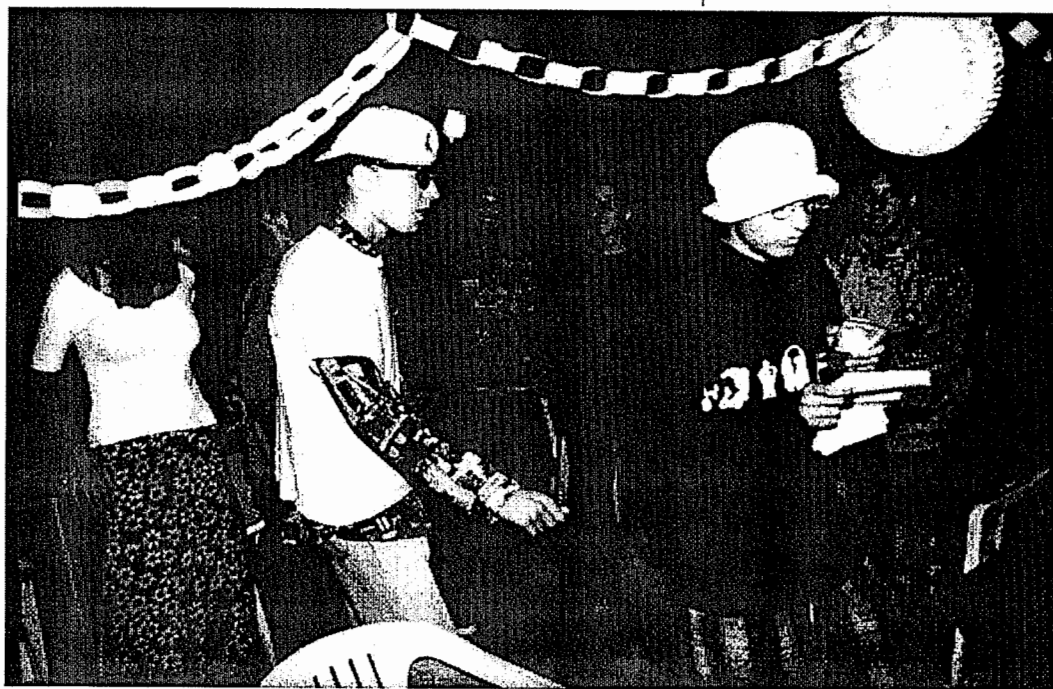
Dostali jsme instrukce, abychom zabrali stany. Tím skončily veškeré instrukce pro ten den. Když jsem se zeptal nějakého profesora, co se bude dít, dostalo se mi odpovědi, že to on neví, ale že mi jistě pomůže Klaus. Klaus mě poslal za Suchomelem. Suchomel za studánkou. Studánka za sluníčkem. Takhle nějak to mohlo být, ale realita byla mnohem rafinovanější. Suchomel mě totiž poslal za Klausem a Klaus mě poslal za třídím. Nu což, vyspali jsme se a šli na snídani. Tam, v cirkusovém šapitó, nás uvítal direktor se svým obludáři. Takový dojem jsem si odnesl po návštěvě kuchyně. Pak začaly projekty.

Celý týden jsme projektovali a já jsem byl spokojen. V projektu historie jsem totiž poznal více než jen historii, dostal jsem totiž i zasvěcený výklad o fauně a flóře místních krajů. Navštívil jsem i nejedno chorvatské město. Comment c'est possible que je voie la Provence partout?

Odpoledne se vždy sportovalo. To se člověk mohl napsat na takový papír s omezeným počtem míst, co že by chtěl odpoledne jako dělat. Papír visel na nástěnce poměrně dlouho (cca od 9:00 do 12:00), takže bylo dost času se zapsat na činnost, kterou chtěl člověk zabít odpoledne. „But there's a catch in it,“ jak by napsal Joseph Heller. Ten háček spočíval v tom, že projekty začínaly

v 8:40 a trvaly obvykle do 12:00. Je zvláštní, že ani jednou se mi nepodařilo dostat na aktivitu, pro kterou jsem se ten den rozhodl. Musel jsem přemlouvát instruktory, aby si mě vzali nad rámec určitého počtu lidí. Naštěstí jsem se vždycky uchytil na beach volleyballovém hřišti.

O večerních programech nebudu radši mluvit vůbec. Zaprvé jsem se jich neúčastnil, zadruhé ty, které jsem navštívil, nestály za zmínku, až na jednu.

Část čtvrtá: POBYT TAM

Pokusil jsem se objevit krásy kempu. Ale ať jsem dělal, co jsem dělal, nic jsem neobjevil. Stany byly velmi děsivé, i když s ledničkou. Umývárny byly karikaturou sebe samých. Jídelna ve vojenském stanu. Ano, tak nějak v mých představách vypadal uprchlický tábor. Vlastně ne, bylo tu beach volleyballové hřiště.

POSTŘEHY Z KARLOVARSKÉHO FESTIVALU

Tento článek není vyčerpávajícím popisem XXXII. MFF Karlovy Vary a ani si to nedává za cíl. Je to za prvé proto, že takový popis se dá určitě získat na mnoha jiných místech, a za druhé proto, že to stejně nikoho nezajímá. Toto je pouze několik postřehů a událostí, které mi přišly zajímavé, vtipné či jinak zaznamenáníhodné.

Celý festival začal tím, že spadla počítačová síť zajišťující předprodej vstupenek na jednotlivé filmy. Jak se ukázalo, pan Bartoška špatně odhadl možnosti a schopnosti najaté počítačové firmy a výsledkem byla čtyřhodinová fronta na lístky, kde nakonec stejně nebyli všichni zájemci uspokojeni. Naštěstí se vedení festivalu během rekordně krátké doby - dvou dnů - podařilo přejít na nový systém předprodeje, ve kterém počítačové vybavení za milión nahradila důmyslná soustava lepenkových krabic. V této konfiguraci začal systém konečně fungovat.

* * *

Při uvádění filmu *Orbis pictus* se Marek Eben publiku svěřil, jak rád uvádí slovenský film, protože podle jmen hlavních představitelů může jednoznačně určit, zda se jedná o muže či o ženu, což se mu jinak na tomto festivalu moc nedaří.

* * *

V hotelu Thermal, blízko kongresového sálu, se vyskytuje cedule s nápisem „Pošta“. Pokud se ovšem člověk v době festivalu vydal naznačeným směrem, jediná místnost, na kterou narazil byla redakce festivalového deníku. Na jejích dveřích visel velký nápis: „Tady není pošta!“. Pod ním byl o něco větší nápis: „A ANI NEVÍME, KDE JE!“. V předposlední den festivalu přibyla ještě poznámka: „A ani to nechceme vědět. J“.

* * *

Zřejmě největší popularitě se těšil snímek režiséra Davida Lynche s názvem *Lost Highway*. Tato

popularita se projevovala mimo jiné tak, že bylo téměř nemožné sehnat na něj lístky. Bylo sice možné dostat se do sálu pouze na akreditační kartu, ale až těsně před začátkem představení a v obrovském davu podobných zoufalců bez lístků. Ve Velkém sálu hotelu Thermal potom nastávaly komické situace, kdy nejdříve po filmu *Orbis pictus*, který *Lost Highway* předcházel, zůstala asi polovina sálu sedět, zamýšlejíc přečkat tam do začátku dalšího filmu. Tento průhledný útok na svou autoritu pořadatelé lehce odrazili a všechny otálející ze sálu vyházeli. Poté se stejné množství lidí pokusilo naráz vepnat do stísněných prostor záchodků, které se shodou okolností nacházely ještě v „placené zóně“. Tam se ovšem podařilo přečkat vyhlazovací akci festivalové ochranky jen těm nejsilnějším jedincům, kteří se poté skutečně dostali na *Lost Highway* do sálu dříve než ostatní. Autor tohoto článku se nakonec dostal dovnitř zcela regulérně, s davem.

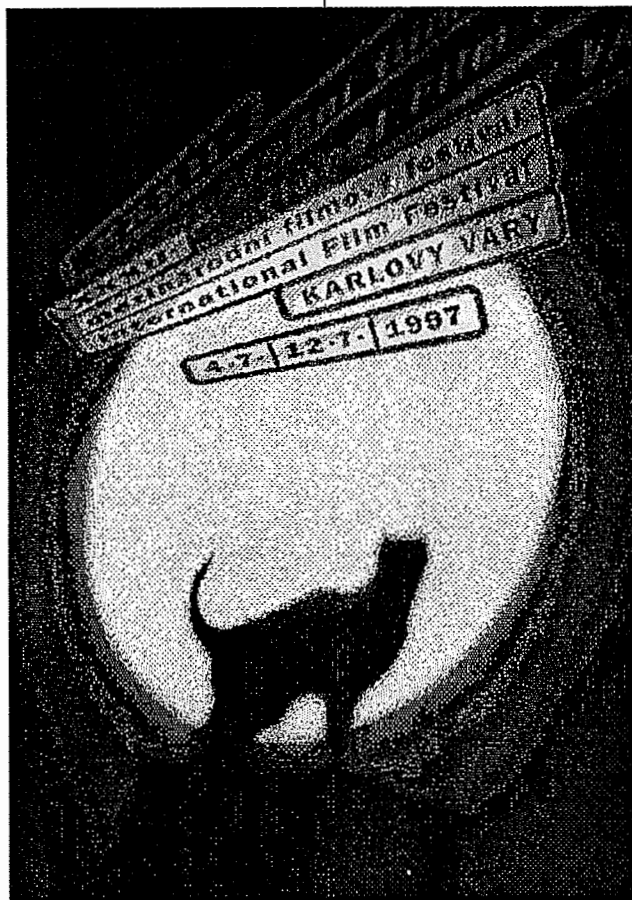
* * *

Samostatnou kapitolu festivalu tvořil festivalový deník, který byl každý den volně k dostání v hotelu Thermal. Na jeho tvorbě se zjevně angažovala skupina lidí, kteří samozřejmě dělali reklamu festivalu, ale zároveň neztráceli potřebný nadhled a schopnost brát věci s humorem, pročez si v průběhu festivalu toto periodikum získalo velkou oblibu. Rozhodl jsem se sem pro ilustraci několik výňatků z tohoto deníku zařadit:

Marek Eben dal k dobru myšlenku, že v rámci utahování opasek zhubl Jiří Bartoška o 10 kg a podle něj je to i důvod, proč je letos filmová znělka černobílá.

Hledej hulváta!

Krásné hostesky, které kontrolují vstupenky u vchodu do sálu, chodí domů s modřinami na žebrech a s okopanýma

nohama. Půjčují si kysličník a došly jim náplasti. Najděte hulváty, kteří do nich stouchají lokty a kopou je. Štouchněte do nich taky!

Karlovarský festival se definitivně zařadil mezi světové podniky. Žádnou banku či státní úřad nabýt vzácnými informacemi nemine chvíle, kdy si na ně posvítí počítačovi lupiči neboli hackeři. Poslední dobou však tito zloději s vysokým IQ postupně opouštějí počítačové sítě CIA, Mossadu a BIS, neboť ze sítě karlovarského festivalu lze vylákat něco, proti čemu jsou plány na ovládnutí planety bezcennou tretkou - listky na zdejší filmová představení. Jednomu mladému pobertovy se již skutečně podařilo nabourat zbytky zdemolovaného elektronického systému a vyloudit z něj dvě stě třicet listků, které pak obratem ruky prodal. Hlupák, kdyby všech dvě stě třicet filmů shlédnul sám, vydělal by více. Filmové zážitky totiž na rozdíl od mrzkých bankovek inflační spirále nepodléhají.

(Zvláštní je, že nikomu z personálu obsluhujícího pokladnu se ze zmíněného systému žádné listky vyloudit nepodařilo. Zřejmě neměli tu správnou motivaci - pozn. M.D.)

Jak nás informoval šéfredakční festivalu Ivan Filus, za první dva dny existence V.I.P. salonku v hotelu Pupp se vypilo stejné množství dobrého pití jako loni za celý festival. Gratulujeme.

* * *

A ještě několik poznámek na závěr:

Představte si následující situaci: Blížíte se ke dveřím, od kterých právě uniformovaný bouchač nemilosrdně vyžaduje skupinu lidí zoufale se snažících dostat se dovnitř. Přicházíte blíže, a ocelově chladný pohled strážce pořádku se zaměřuje na vás. Už se vám chystá zastoupit cestu, když v tom vy ležérním polybem vytahujete z kapsy akreditační kartu. Světlo se zaleskne na hladkém povrchu karty a odražené dospěje až k hlídačovým očím. Ten uznale pokývne, ustoupí vám z cesty a vy triumfálně vcházíte dovnitř. No není to skvělý pocit?

* * *

Někomu by se mohlo zdát, že shlédnout pět filmů denně se neslučuje s principem trvale udržitelného rozvoje. To je sice pravda, ale nikdo po vás nechce, abyste to udržovali napořád. A na týden se na to dá docela dobře zvyknout. Věřte mi.

* * *

Doufám, že se spolu setkáme na příštím festivalu.

Michal Dvořák

P.S.: A ještě jednu poznámku úplně na závěr. Víte, že stačí napsat *censored*, a když vám ji v Porgazeenu otisknou, dostanete výtisk zadarmo?

{ untitled }

Již od pradávna se ve světě vyskytovaly teze, pověsti a předpovědi o konci světa. Byl to populární žánr. Byla sta druhů konce světa. Atomová válka nepřátelští mimozemšťané, obrovský meteorit, shoření v slunci ...Avšak nikdo nemohl tušit, jak banálně ten konec světa, respektive lidstva bude vypadat.

Psal se rok 1999. Již pomalu vrcholily přípravy na uvítání nového tisíciletí. Světem vládly tři velmoci, spleť sítí počítačových programů, neméně spleť sítí televizních kanálů a všudypřítomná virtuální realita. Člověk by nevěřil, kolik zábavy si užije jen u sebe doma, obklopen obrazovkami.

A nadešel ten významný den - 31. prosinec 1999. Tři velmoci se dohodly, že budou vysílat stejný program v celíčkém světě.

Je večer a zábavný program začíná. U obrazovek sedí napjatě celý svět, nikdo nechybí. Zábavný program uvádí nejpopulárnější bavič Baz Bilcock. Úvodní znělka již skončila a na pódiu stojí Baz v celé své kráse. Má přichystaný ten nejvtipnější projev v jeho životě. Bez problémů odříkal první věty a chystá se zrovna na takový šťavnatý fór, nadechne se a... Ale co to? Celý svět nehnutě pozoruje, jak se Bazovi kříví obličej, pomalu se otvírají ústa, více a více. Bazovi je vidět až do chrčtánu. A z Bazových pootevřených úst vyjde ten nemilosrdný ortel světa - dlouhé protáhnuté zívnutí.

Již není pochyb o dalším osudu lidstva. Každý přeci ví z vlastní zkušenosti, jaký má zívnutí účinek. Je to nemilosrdný nakažlivý mor. Každý se nakazí.

A tak celé lidstvo se nakazilo, celé lidstvo zívalo. A nebralo to konce, neboť kam se člověk kouknul, tam někdo zívá. A lidstvo chradlo a chradlo, poněvadž zkuste pít nebo jíst při zívání. A po čase již přicházely první oběti a pak další a další. Až na světě nezbyl dočista ani jeden živý člověk. Byl to smutný konec. Škoda té vyspělé civilizace..

Říkáte, že to je blbost, že to nejde? No, jen si počkejme na 31. prosinec 1999, a uvidíme, kdo měl pravdu...

Hanka Třeštíková

Kde se ti hoši pořád berou ???

Chcete dobře vydělávat? Chcete být slavní? Chcete být oblíbeni u dam a dívek? Můžete! A přitom vás to nemusí skoro nic stát. Stačí když jste poměrně normálního zjevu, štíhlé postavy a narodíte se v USA. Staňte se oblíbenou chlapeckou „pop-star“!

EXPOZICE

Motto:

*Nemiluj mě z legrace, dívko,
Nech mne být výjimkou
Miluj mě z nějakého důvodu
...Ať je tím důvodem láska!*

(Boyzone: Let the reason be love)

Boyzone, Backstreet Boys, MN8, Two brothers on the fourth floor, N'Sync, Worlds Apart, Men in Black, Caught in the Act, All for One atd. atd... Hudební skupiny těžící neuvěřitelně z něčeho, co by bylo lze nazvat snad „chybou showbussinessu“. Ta chyba (a neplatí to jenom v tomto oboru) spočívá v tom, že často kvalitativně prohrává v souboji s chimérou reklamy.

Co tím myslím. Když se podíváte na akty výše zmíněných skupin, je vám to hned jasné. Pro tu zbylou část populace: tzv. chlapecké skupiny jsou takové hudební skupiny, v nichž se vyskytují lidé, na nichž není zajímavého nic jiného krom jejich vzhledu. Ani ten není zajímavý, je spíše „dokonalý“. Americký hudební trh objevil nový typus ideálního interpreta: pohledný, štíhlý, souměrný mladý muž. Věk: 20-25. Barva vlasů a očí: taková, aby se ve skupině doplňovala (jeden blondák, jeden brunet, jeden krátkovlasý, jeden „mánička“, jeden extravagantní s obarvenými vlasy). Muzikální nadání: nerozhoduje. Opakuji: nerozhoduje.

KOLIZE

Přisahám, při měsíci a při slunci

Přisahám, že tam budu

Abych ti to slunce ukázal

Abych ti jej nechal proniknout do života

Přisahám!!!

(All for One: I swear)

Ten moment si představuji asi takhle: Vyhledávač talentů (scout) přijde za vedoucím společností vydávající hity a praví: „Tak jsem sehnal zaručený trhák! Umí se oblékat, umí tančovat, jsou svobodní a je jich pět. Jediný problém je - neumějí zpívat.“ Vedoucí (protože není ze staré školy, tedy ví, že o kvalitě a invenci dnes už

vůbec nejde) odvěti: „To, že to považuješ za problém, je hlavní příčina toho, že jsi jenom scout a já jsem vedoucí. Žij dneškem! Máme přece počítače! Upraví hlas tak, že to ani vlastní mámy nepoznají. A hlavně - fanoušci nepoznají, že to vlastně vůbec nezpívá daná skupina.“ Scout ale, protože není úplně chápavý, namítne: „No jo, ale oni ani ničeho vlastního nejsou schopni. K čemu je upravený hlas, když nemá co zpívat...?“ A trpělivý vedoucí se shovívavě usměje: „Ale milý skeptický příteli! To přece vůbec nevádi! Od čeho byla produktivní padesátá, šedesátá a sedmdesátá léta? Prostě vezmeme nějakou věc z dřívější doby, přezpíváme, hodíme tam jako meziloků nějaký rap - to zvládnou i ti naši noumové - a s pořádnou reklamou to prodáme!“

Na tohle doplatily už mnohé skladby; ten, kdo o starší hudbě alespoň něco ví, musí výt tak jako já, když slyším „předělavky“ kvalitních písniček Simona a Garfunkela, Smokie, Police či Elvise Presleyho. V zásadě je to ale menší zlo, než když se chlapecké hudební skupiny (dále jen „chl-hud-skup“, zkráceně *chudskup*) pokusí o vlastní výtvor. Hudba šilená (dobrá, je to věc subjektivní)... ale ty texty! Texty *chudskup* jsou opravdu krize.

KRIZE

Zanech her s mým srdcem,

S mým srdcem,

Zanech her s mým srdcem,

Nezraňuj mě.

(Backstreet boys: Quit playing games with my heart)

Současná hudební scéna nás přesvědčuje, že už není spojením tónů a zpívaného slova, tedy textu. Ale když slyším, o čem a hlavně jak „zpívají“ *chudskup*, říkám si, proč radši nemlčí. Ostatně... s tím mlčením mně to přivádí na další myšlenku: představte si, že by opravdu mlčeli. Schválně si někdy zkuste, až uvidíte v televizi nějaký klip *chudskup* (a to není příliš těžké, přestože jsou dnes hudební pořady zahlceny klonovacím obludáriem Kelly Family), vypnout zvuk. Uvidíte pět (až osm) idiotsky poskakujících krasavců, vrhajících smyslné pohledy. Pak udělejte pokus číslo dvě: pusťte zvuk a zavřete oči. Uslyšíte trapně banální texty, ztvárněné v počítačové realitě.

PERIPETIE

Všichni se rozhybejte,

Všichni se pusťte do rytmu,

Všichni se rozhybejte,

Backstreeti jsou zpátky a to je fajn

(Backstreet boys: Everybody)

Celá tahle mašinérie přišla na počátku devadesátých let se skupinou New Kids On The Block, která vtrhla do hitparád a srdcí dvanáctiletých dívek bez soudnosti. Pak to pokračovalo výše zmíněnými skupinami, jejichž popularita se vždy udržela maximálně po tři léta. Z toho bych vyňal dvě hudební tělesa: za prvé skupinu Take That, která je sice poměrně typickým zastupcem *chudskup*, ale která dokázala včas skončit. A za druhé, mužskou skupinu East 17, která sdužila výjimečné mladé lidi: výjimečné v tom, že dokázali, že hudbě opravdu rozumějí. Ať už jde o živý zpěv, přísnou originalitu či zapojení nepočítačových nástrojů („živý“ klavír, akustická kytara), East 17 ukázali lidskou tvář nového stylu, ukázali jeho možný přínos.

O shrnutí se není třeba pokoušet; myslím, že už jsem své řekl celým článkem. Dovolte mi jen malé nostalgické ohlédnutí. V létě letošního roku jsem na ČT2 spatřil fantastický koncert geniální čínské houslistky Vannesy Rae. Tato šestnáctiletá dívka dokázala na elektrické housle, za podpory desetičlenné kapely, nádherným způsobem interpretovat střídavě klasiku (Bacha, Chopina i jednoho z nehratelých, Paganiniho) a populární hudbu (Rednex: Cotton Eye Joe, I will always love you z filmu Bodyguard ad.) a vyplnila své vystoupení skvělým mluveným projevem (v tomto okamžiku jsem pocítil něco, co jsem očekával v pozdějším věku: zjištění, že někdo mladší, než jsem já, je lepší). Po tomto koncertu následoval dokument o skupině The Backstreet Boys. V kontextu ještě více vynikla idiocie jejich textů, nepochopitelná sebejistota jejich protagonistů (přál bych jim, aby se narodili někde v Albánii... tam by pochopili, co je šoubyznys) a jakási celková zoufalost. Ukázalo se, že nástup *chudskup* je pravděpodobně pro hudební scénu absolutní katastrofa...

KATASTROFA

...Ledaže bychom jí nějak zabránili. Já se o to snažím zatím jen okázalým nezájmem o *chudskup*. Ale... ony vznikají stále nové! Proboha... KDE ŽE SE TI HOŠI POŘÁD BEROU? (mentální poznámka: Asi je recyklují!)

Přemysl Matějček

Pozn.: Všechny texty uveřejněné v tomto článku jsou doslovným překladem z anglických originálů. Překládal jsem je já.

Pozn.č.2: Tento článek vznikl podle námětu kolegyně Aleny, která však byla příliš líná ho sama napsat. Inu...workholici.

Pojd' se podívat, co jsem našel!

(Věnováno Gabrielu Garcíi Marquezovi)

Mohutná řeka klidně plynula nírným odpoledním sluncem. Na jejím travnatém břehu seděl malý Alki a chytal ryby. Vlastně se pokoušel chytit alespoň nějakou rybu, anebo budou večer s mámou zase o hladu.

Alkiho matka pracovala jako příležitostná švadlena, čímž si rozhodně na živobytí pro sebe a svého jediného syna nevydělavala.

Její muž byl brzy po Alkiho narození povolán do královského vojska, což byla pro celou rodinu nejen velká pocta, ale znamenalo to i příslib solidního hmotného zabezpečení pro mladou matku a čerstvě narozeného synka. Bohužel byl Alkiho otec po krvavé bitvě v Severním průsmyku zajat císařskými legiemi. Doma byl už oplakáván, když od něj přišla zpráva, že byl vybrán do císařovy osobní gardy, složené výhradně ze zajatých vojáků Království. Výjimečně se mu podařilo poslat domů nějaké peníze, nebylo to však snadné. Teď ale peníze ani žádná zpráva dlouhou dobu nepřišly, nejspíš kvůli opětovnému vyhlášení války mezi Královstvím a Císařstvím.

Proto se Alki hodně snažil nějakou rybu chytit. Neměl rád hlad. Matce hlad zase tolik nevadil, alespoň se tak tvářila, ale on hlad mít rozhodně neusel. Matka mu občas vyprávěla, že daleko na Východě jsou země, kde nejsou ani řeky ani potoky, a tam že lidé nemají hlad, ale žízeň, což je prý daleko horší. Alkiho to vždycky trochu uklidnilo, ale jeho pocit hladu nijak nezmenšilo.

"Co se těm rybám na té žížale nelíbí, že už ji dávno nesnědli," uvažoval Alki, zatímco se slunce začalo naklánět k obzoru. "Nebo proč táta nepošle zase nějaké peníze, určitě je z něj slavný a mocný válečník," říkal si v duchu. Alki se na svého otce nepamatoval, ale matka mu o něm hodně a často vyprávěla. Největší silák z podhradí, jednou kvůli ní málem zabil tři chasníky, co ji obtěžovali na slavnosti slunovratu. Když ve zbrusu nové královské uniformě odcházel, našlo se jen málo dívek, které by ho mladé matce nezavíděly.

„Asi se budu muset zase vrátit s prázdnou,“ pomyslel si smutně Alki. „Zítřka zkusím vyškemrat u pekaře moučného červa, třeba s ním budu mít větší štěstí,“ řekl si a začal se pomalu zvedat k odchodu.

Když se naposledy rozhlédl po inonotónně plynoucí řece, všimnul si, jak se k němu těsně pod hladinou blíží něco velkého. Nejdřív se vylekal, protože ho matka často varovala před roztodivnými vodními stvůrami, které nemají nic lepšího na práci, než stahovat pod hladinu poklidně rybařící sedmileté chlapečky, jejichž jméno začíná na magické písmeno A. Pak ale zvítězila Alkiho zvědavost. Viděl, že se věc spíše nechá unášet proudem, než aby plavala, což by stvůra podle Alkiho určitě neudělala. Sestoupil tedy po kolena do vody a vytáhl věc na nedaleký písčité břeh. Byla velká a hodně těžká. Byl to totiž velký a těžký, na bříše plavající utopenec.

Když ho Alki s velkou námahou převrátil na břehu na záda, udivilo ho, jak je utopenec krásný. V dlouhých černých vlasech a vousích měl zapleteny říční řasy, kůži měl téměř bílou s lehkým nádechem zelené, silné rty mírně pootvěřených úst byly sytě fialové. Otevřené hnědé oči hleděly na Alkiho překvapeným a jakoby tázavým pohledem. Utopenec měl na sobě silný zdobený hrudní pancíř, který byl na mnoha místech promáčknut a občas dokonce proražen. Také na rukou byly vidět stopy sečných ran, které ostře kontrastovaly s bělostnou kůží. Alki se dotknul utopencovy tváře a bezděčně se podívil, jak je nepřírodně měkká. Otisk jeho prstu ne a ne zmizet. Alki odhrnul utopencovy vlasy a uviděl velkou ránu zezadu na hlavě. Otvorem v proražené lebce byla vidět lepkavá šedá mozková hmota. Krev ale byla dávno pryč. Utopenec byl dokonale očištěný. „Kdo ví, jak dlouho už takhle plave,“ pomyslel si Alki. Pak si všimnul drobného, jemně zdobeného řetízku, který měl utopenec zastrčený pod poničeným pancířem. Potom pomyslel na hlad. Pak zase na řetízek, který vrhal podobně jako klidná řeka v září pomalu zapadajícího

slunce nadějně zlatavé odlesky. Hlad. Řetízek. Hlad. Řetízek. Peníze. Maso. Mléko. Pochvala. Alki se dlouho nerozmýšlel a už běžel domů za matkou. Ta právě připravovala k večeři kroupovou kaši, která podle Alkiho fungovala na heslo „co nás nezabije, to nás posílí.“ Alki doběhl celý udýchaný. „Pojd' se podívat, co jsem našel!“ Se spiklečným úsměvem rychle táhnul překvapenou matku od primitivního ohniště. Na její otázky neodpovídal a vytrvale pokračoval k písčitému břehu. Když dorazili na místo, slunce už bylo z poloviny zapadlé za temným mrakem a od řeky stoupal chlad. „Podívej, co jsem našel,“ řekl hrdě Alki. Sehnul se k utopencovi, jemně mu nadzvednul roztržitou lebku a vytáhnul zpod pancíře řetízek, na kterém byl, jak se v posledních slunečních paprscích ukázalo, připevněn symbol rozpáleného srdce. Utopenec nevypadal, že by mu odcizení řetízku nějak vadilo, jak Alki správně předpokládal.

Alkiho matka pohlédla na řetízek, který chlapec vítězoslavně držel, pak sklouzla pohledem na utopenec. Dívala se mu dlouho do jeho na věky otevřených krásných očí. Potom rozeznala na pancíři trojcasého lva, symbol Císařství. Přivinula si prudce Alkiho i s řetízkiem těsně k sobě. Chlapec cítil, jak se třese. I jemu byla už trochu zima, ale ne zase taková... „Podívej, co jsem našel. Nejsi ráda? Proč nic neříkáš?“ zeptal se Alki, vymanil se z matčina sevření a vzhlédl k ní. Vypadala skoro stejně bledá, jako mohutný utopenec, a zdálo se mu, že v koutku jejího oka zahlédl drobnou slzu. Alkimu připadalo, že je jeho matka občas smutná, ale takhle divnou ji ještě neviděl. Vyděšeně začal přemýšlet, jestli neudělal něco špatně, ale nic ho nenapadlo.

Matka mu nakonec vzala řetízek z ruky. „Zvláštní, že si toho nikdy nevšiml. Asi ho nosím pořád pod šaty,“ napadlo ji. Kolem už se rozprostíral soumrak. Z řeky začala vystupovat pára. „Kdo si počká, ten se dočká,“ vzpomněla si ještě a pocítila na tváři šimravý dotyk velké slzy. Pak se trochu uvolnila, objala vyděšeného Alkiho, a řekla: „To nic, broučku, neboj se. Víš, ten utopenec tady mi na chvíli připomněl tvého tátu. Ten teď určitě bojuje v nějaké slavné bitvě...“

Kryštof Kozák

VÁŽENÍ RODIČE,

DOVOLTE, ABYCHOM SE VÁM PŘEDSTAVILI. JSME BUDOUCÍ PRESIDENTI, PŘEDSEDOVÉ VLÁD, MINISTŘI, GENERÁLNÍ ŘEDITELE GIGANTICKÝCH KONCERNŮ, JSOU ALE MEZI NÁMI TAKÉ VZLETNÍ BÁSNÍCI, MILOSRDNÉ SESTRY, ZASNĚNÍ MALÍŘI, STRÁDAJÍCÍ MUZIKANTI A HRSTKA POPELÁŘŮ.

JSME TAKÉ PRVNÍ TRÍDA PRVNÍHO OBNOVENÉHO REÁLNÉHO GYMNASIA, KTERÉ SE PODARILLO ABSOLVOVAT TRNITOU CESTU TÍMTO ÚSTAVEM OD MATEŘSKOU PÉČÍ OPŘEDENÉ KOLĚBKY AŽ PO DNEŠNÍ NEMOHOUcí STÁŘI, OD PRIMY DO OKTÁVY.

JAK JIŽ JE V NAŠÍ ZEMÍ TRADICÍ, HODLÁME SE I MY, ROZLOUČIT VELKOLEPĚ S ČASEM STUDENTSKÝCH LET VELKOLEPÝM MATURITNÍM PLESEM.

NA KTERÝ VÁS TÍMTO SRDEČNĚ ZVEME.

JELIKOŽ NÁS VŠAK NAŠE BUDOUCNOST ZATÍM JEŠTĚ BOHUŽEL NEZADPATŘUJE FINANČNĚ, MÁME JEN NEPATRNÉ MNOŽSTVÍ PROSTŘEDKŮ, KTERÝMI BYCHOM MOHLI NAŠ EXKLUSIVNÍ VEČER ZAJISTIT.

PROTO VÁS PROSÍME, ABYSTE NÁS PODPŮRILI SPONZORSKÝM DÁREM (FINANČNÍM NEBO JINÝM - PODLE VÁŠICH MOŽNOSTÍ), KTERÝ BY NÁM VELICE USNÁDNIL ORGANIZAČNÍ KOMPLIKACE.

VÁŠE JMÉNO SE BUDE OSLAVNĚ VZNÁŠET NAD CELÝM PLESEM.

PŘEDEM VÁM VELICE
DĚKUJEME.

VÁŠE OKTÁVA

PS: KONTAKT NA VÁS ZONECHTE, PROSÍME, VE ŠKOLE.